

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OŚWIĘCIMIU**

Informacja o stanie sanitarnym powiatu oświęcimskiego

ROK 2024

Spis treści

1.	Zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu	4
2.	Ocena działalności nadzorczej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu za rok 2024.	5
2.1	Zakres prowadzonego w 2024r. nadzoru bieżącego i zapobiegawczego.....	5
2.2	Współpraca.....	6
2.3	Dane statystyczne z działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu w 2024r.....	6
3.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	7
3.1.	Omówienie wybranych jednostek chorobowych występujących w roku 2024	10
3.1.1.	Grypa.....	10
3.1.2	Covid-19	11
3.1.3	Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe	12
3.1.3.1	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe	12
3.1.3.2	Wirusowe zatrucia i zakażenia pokarmowe	13
3.1.3.3.	Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	14
3.1.4	Inne choroby wieku dziecięcego.....	15
3.1.5	Choroby objęte obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych	15
3.1.6	Choroby krwiopochodne	16
3.1.7	Choroby weneryczne.....	16
3.1.8	Inne zachorowania o ciężkim przebiegu	16
4.	Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych w 2024r.	17
5.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2024 roku w powiecie oświęcimskim.	19
6.	Ocena Stanu Sanitarnego Obiektów Żywności i Żywnienia.....	21
6.1.	Działalność kontrolna i represyjna	21
6.2.	Ocena obiektów	22
6.2.1	Stopień wdrożenia i przestrzegania systemów GHP/GMP i HACCP w zakładach żywnościowo-żywnieniowych	22
6.2.2	Ocena obiektów produkcji żywności i przedmiotów użytku	23
6.2.3	Ocena obiektów obrotu żywnością, przedmiotami użytku do kontaktu z żywnością.....	23
6.2.4	Ocena obiektów żywienia zbiorowego	24
6.2.5	Ocena transportu środków spożywczych z grupy obiektów obrotu żywnością .	24
6.3.	Badania próbek żywności	24
6.4.	Zatrucia pokarmowe	25
6.5.	Wnioski i zażalenia	25
7.	Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej oraz bezpieczeństwa zdrowotnego wody w powiecie oświęcimskim za rok 2024r.....	25
7.1.	Ocena zaopatrzenia i jakości wody do spożycia	25
7.2.	Ocena miejsc rekreacji wodnej.	26
7.3.	Ocena pływalni.....	26
7.4.	Ocena w zakresie ciepłej wody użytkowej.....	27
7.5.	Ocena w zakresie gospodarki odpadami stałymi i płynnymi.	27
7.6.	Ocena obiektów użyteczności publicznej - zakłady opieki zdrowotnej.	27
7.7.	Ocena obiektów użyteczności publicznej – pozostałe obiekty użyteczności publicznej..	28

7.7.1	Ustępy publiczne i ogólnodostępne.....	28
7.7.2	Baza noclegowa.....	28
7.7.3	Noclegownie	29
7.7.4	Domy Pomocy Społecznej.....	29
7.7.5	Zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne świadczące więcej niż jedną usługę.....	29
7.7.6	Dworce autobusowe, przystanki i środki transportu.....	30
7.8.	Wnioski stron	30
7.9.	Postępowanie ekshumacyjne	30
8.	Ocena stanu sanitarnego obiektów nauczania i wychowania za rok 2024.....	30
8.1.	Realizacja kontroli placówek pobytu dzieci i młodzieży.....	31
8.2.	Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży	31
8.3.	Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek	32
8.4.	Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania	32
8.4.1.	Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów	33
8.4.2.	Higieniczna ocena rozkładów lekcji.....	33
8.4.3.	Mikroklimat pomieszczeń.....	33
8.4.4.	Ocena możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych	33
8.4.5.	Prowadzenie dożywiania w szkołach	34
8.4.6.	Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach	34
8.4.7.	Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.....	34
8.4.8.	Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania.....	34
8.5.	Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.....	35
8.6.	Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2024r. - Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	35
9.	Nadzór nad zakładami pracy.	35
10.	Nadzór nad chemikaliami.....	39
11.	Nadzór nad kosmetykami.....	40
12.	Choroby Zawodowe	41
14.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	43
15.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia za rok 2024.....	50
15.1.	Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych.....	50
15.2	Monitoring przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	50
15.3.	Profilaktyka stosowania substancji psychoaktywnych	51
15.4.	Profilaktyka nowotworów.....	51
15.5.	Profilaktyka chorób zakaźnych.....	52
15.6.	Promocja zdrowego stylu życia	52

1. Zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Oświęcimiu

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu jest powołany do realizacji na terenie powiatu oświęcimskiego zadań z zakresu zdrowia publicznego, które mają na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W/w zadania realizowane są w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W skład nadzorowanego terenu wchodzi następujące miasta i gminy o łącznej powierzchni 406 km² i ogólnej liczbie ludności 148 042 w tym: mężczyźni - 71 692, kobiety - 76 350:

- miasta : Oświęcim, Kęty, Chelmek, Zator, Brzeszcze;
- gminy : Oświęcim, Kęty, Chelmek, Zator, Brzeszcze, Przeciszów, Polanka Wielka, Osiek.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu wykonuje zadania przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Oświęcimiu będącej podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa zgodnie z Ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (tekst jednolity Dz.U. z 2024r. poz. 416).

Dokument p/n „Informacja o stanie sanitarnym powiatu oświęcimskiego” jest przygotowywany corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu na podstawie informacji uzyskiwanych w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Tut. Inspekcja obok bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmuje również szereg działań mających na celu zachęcenie lokalnej społeczności do dbania o zdrowie swoje i swoich bliskich poprzez kształtowanie nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

2. Ocena działalności nadzorczej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu za rok 2024.

2.1 Zakres prowadzonego w 2024r. nadzoru bieżącego i zapobiegawczego

W 2024r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oświęcimiu prowadziła bieżący i zapobiegawczy nadzór sanitarny w zakresie:

- higieny środowiska i wody,
- imprez masowych,
- utrzymania należytego stanu sanitarno-porządkowego obiektów użyteczności publicznej, oraz środków komunikacji publicznej,
- ekshumacji zwłok i sprowadzania zwłok do kraju,
- warunków sanitarnych produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz warunków żywienia zbiorowego,
- jakości zdrowotnej żywności,
- przestrzegania przepisów dotyczących produktów kosmetycznych,
- warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- przestrzegania przez osoby wprowadzające substancje lub preparaty chemiczne do obrotu oraz przez użytkowników substancji i preparatów chemicznych obowiązków wynikających z przepisów prawnych,
- przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
- bieżącego monitoringu nad środkami zastępczymi,
- utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz szkołach wyższych, a także w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, w aspekcie zapewnienia im bezpiecznego i higienicznego wypoczynku,
- higieny procesów nauczania,
- utrzymania określonych standardów higienicznych i organizowanie środowiska wychowawczego odpowiednio do potrzeb i celów wychowawczych dzieci i młodzieży,
- chorób zakaźnych i zakażeń zgodnie z obowiązującą Ustawą o chorobach zakaźnych i zakażeniach,
- stanu sanitarno-higienicznego obiektów służby zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących kontroli procesów sterylizacji i dezynfekcji,
- wykonawstwa szczepień ochronnych dzieci i młodzieży na terenie powiatu oświęcimskiego,
- zadań wynikających z planu postępowania przeciwepidemicznego w sytuacjach awaryjnych,
- monitoringu jakości wody, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z wodą i innych czynników mających wpływ na zdrowie ludzi.

W 2024r. prowadzono również działania w zakresie :

- inicjowania, organizowania, koordynowania i nadzoru działalności w zakresie promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej i Światowej Organizacji Zdrowia WHO oraz Ministerstwa Zdrowia,
- realizacji kampanii społecznych, w tym akcji profilaktycznych, wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej,
- wydawania opinii do regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach,

- opiniowania projektów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- bieżącej analizy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych występujących na terenie powiatu oświęcimskiego.

2.2 Współpraca

W 2024r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oświęcimiu prowadząc bieżący i zapobiegawczy nadzór sanitarny współpracowała z:

- Starostwem Powiatowym w Oświęcimiu,
- Urzędami Miast i Gmin na terenie powiatu,
- Komendą Powiatową Policji w Oświęcimiu,
- Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Oświęcimiu oraz powiatów ościennych,
- Administratorami budynków wielorodzinnych na terenie powiatu,
- Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego,
- Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi i Sosnowcu,
- Małopolskim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Krakowie,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej (publicznymi i niepublicznymi),
- Przedsiębiorstwami Komunalnymi,
- Małopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Krakowie,
- Delegaturą Kuratorium Oświaty w Wadowicach,
- Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,
- Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie,
- Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

2.3 Dane statystyczne z działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu w 2024r.

Działalność nadzorowa Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu w 2024r. w ujęciu liczbowym:

- ilość obiektów wg ewidencji 3230, w tym: skontrolowanych 1551 obiektów,
- łącznie przeprowadzono 4106 kontroli (tj. 2119 kontroli sanitarnych w obiektach zewidencjonowanych, 1679 dochodzeń epidemiologicznych, 70 postępowań wyjaśniających w przypadku zgłoszenia choroby zawodowej, 101 kontroli odbiorowych, 137 wizytacji),
- wydano łącznie 401 decyzji merytorycznych (decyzje zarządzające, decyzje zatwierdzające, decyzje wykreślające, decyzje umarzające postępowanie),
- wydano 36 decyzji o chorobach zawodowych,
- wydano 503 decyzje płatnicze,
- za stwierdzone uchybienia nałożono 103 mandaty karne na kwotę 25 650 zł,
- uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania w 96 obiektach budowlanych,
- zaopiniowano 39 raportów oddziaływania na środowisko i uwarunkowań środowiskowych,
- zaopiniowano 11 projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.
- wydano:
 - 9 opinii dot. imprez masowych,
 - 2 opinie dot. regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie,
 - 21 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok z zagranicy,
- pobrano do badań laboratoryjnych 1106 próbek, w tym:
 - 274 próbki wody,

- 256 próbek żywności,
- 12 próbek kosmetyków,
- 564 próbek materiału biologicznego,
- wykonano podczas kontroli 3773 pomiarów:
 - 2689 pomiarów stanowisk pracy ucznia,
 - 446 oznaczeń fizyko-chemicznych tj. zaw. chloru, pomiar pH, potencjał redox oraz temperatury).

3. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

W 2024 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii odnotowała 4 795 przypadków zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne z czego potwierdzono zachorowanie u 4 691 osób. Najwięcej odnotowano zachorowań na grypę - 1 461 przypadków oraz Covid-19 - 1 095, trzecią najczęściej notowaną jednostką chorobową była ospa wietrzna - 909 przypadków.

W tabeli poniżej przedstawiono ilość zachorowań zarejestrowanych w 2024r. w porównaniu do ilości zachorowań odnotowanych w roku 2022 i 2023 (uwzględniono wszystkie jednostki chorobowe znajdujące się w sprawozdaniu MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach oraz zachorowania na gruźlicę).

Tab. 1 Ilość zachorowań na choroby zakaźne w latach 2022-2024

JEDNOSTKA CHOROBY	ROK ILOŚĆ ZACHOROWAŃ / ZAPADALNOŚĆ NA 100 000 MIESZKAŃCÓW						
	2022		2023		2024		
Cholera	-	-	-	-	-	-	
Dur brzuszny	-	-	-	-	-	-	
Dury rzekome A,B,C	-	-	-	-	-	-	
Salmonelozы	zatrucia pokarmowe	20	13,4	21	14,1	17	11,4
	posocznice	-	-	3	2,0	-	-
	inne zakażenia pozajelitowe	-	-	-	-	-	-
Czerwonka bakteryjna (szigelozą)	-	-	-	-	-	-	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem (wywołane przez: <i>E. coli</i> biegunkotwórczą, <i>E. coli</i> enterokrwotoczną, <i>E. coli</i> inną i BNO, <i>Campylobacter</i> , <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> oraz <i>Clostridium difficile</i> inne określone i nie określone)	50	33,4	59	39,5	62	41,6	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	6	4,0	2	1,4	11	7,4	
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - ogółem (Gronkowcowe, jadem kielbasianym -botulizm, wywołane przez <i>Cl. Perfringens</i> , oraz inne określone nie określone)	-	-	-	-	-	-	
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	-	-	-	-	-	-	
Lamblioza (giardioza)	1	0,7	5	3,3	7	4,7	
Kryptosporidioza	-	-	-	-	-	-	
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe - ogółem (w tym: nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy, ostra gastroenteropatia wywołana przez czynnik Norwalk inne wirusowe zakażenia jelit)	207	138,3	97	65,0	97	65,1	
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	76	50,8	29	19,4	25	16,8	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – ogółem	234	156,4	222	148,7	223	149,8	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2	58	38,8	55	36,8	47	31,6	
Dżuma	-	-	-	-	-	-	
Tularemia	-	-	-	-	-	-	
Wąglik	-	-	-	-	-	-	

Bruceloza: nowe zachorowania		-	-	-	-	-	-
Nosacizna		-	-	-	-	-	-
Leptospiroza		-	-	-	-	-	-
Jersinioza pozajelitowa		-	-	-	-	-	-
Mikobakteriozy - inne i BNO		3	2,0	-	-	1	0,7
Listerioza		-	-	-	-	-	-
Tęžec	ogółem	-	-	-	-	-	-
	noworodków	-	-	-	-	-	-
Blonica		-	-	-	-	-	-
Krzusiec		1	0,7	-	-	74	49,7
Plonica (szkarlatyna)		118	78,9	304	203,6	198	133,0
Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	-	-	1	0,7	1	0,7
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	1	0,7	-	-
	posocznica	-	-	-	-	1	0,7
	inna określona i nie określona	-	-	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	19	12,7	41	27,5	36	24,2
	róża	18	12,0	37	24,8	34	22,8
	zespół wstrząsu toksycznego	-	-	3	2,0	-	-
	gorączka pologowa	-	-	-	-	-	-
	inna określona i nie określona	1	0,7	1	0,7	2	1,3
Legionelloza	choroba legionistów	-	-	1	0,7	-	-
	gorączka Pontiac	-	-	-	-	-	-
Kila		4	2,7	8	5,4	12	8,1
Rzeżączka		-	-	1	0,7	4	2,7
Ziarnice weneryczne wywołane przez Chlamydie		-	-	-	-	-	-
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		-	-	1	0,7	3	2,0
Borelioza z Lyme		96	64,2	153	102,5	196	131,6
Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		-	-	-	-	-	-
Dur wysypkowy		-	-	-	-	-	-
Gorączka Q		-	-	-	-	-	-
Gorączka plamista i inne riketsjozy		-	-	-	-	-	-
Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	-	-	-	-	-	-
	wyw.wirusem pochodzenia szczepionkowego	-	-	-	-	-	-
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	-	-	-	-
Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	-	-	1	0,7	-	-
	wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	-	-	-	-	-	-
	inne i nie określone	-	-	-	-	-	-
Wścieklizna		-	-	-	-	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		13	8,7	20	13,4	39	26,2
Kleszczowe zapalenie mózgu		-	-	-	-	-	-
Inne wirusowe zapalenie mózgu ogółem (w tym opryszczkowe, inne określone, nie określone, w innych chorobach objętych MZ-56)		1	0,7	-	-	2	1,3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych ogółem (w tym: enterowirusowe, opryszczkowe, inne określone i nie określone, w innych chorobach objętych MZ-56)		1	0,7	3	2,0	2	1,3
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		-	-	-	-	-	-
Gorączka zachodniego Nilu		-	-	-	-	-	-
Żółta gorączka		-	-	-	-	-	-
Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola/Marburg, Lassa, krymsko-kongijska	-	-	-	-	-	-
	inne określone i nie określone	-	-	-	-	-	-
Choroby wywołane przez hantawirusy		-	-	-	-	-	-

Osipa wietrzna		1183	790,6	901	603,5	909	610,5
Osipa prawdziwa		-	-	-	-	-	-
Osipa malpia		-	-	-	-	-	-
Odra		-	-	-	-	-	-
Różyczka		2	1,3	1	0,7	2	1,3
Pryszczycyca		-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	-	-	1	0,7	-	-
	typu B (ostre, przewlekłe i BNO)	14	9,4	11	7,7	14	9,4
	typu C (ostre, przewlekłe i BNO)	2	1,3	2	1,4	6	4,0
	inne i nie określone	1	0,7	-	-	-	-
AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności		-	-	1	0,7	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV		5	3,3	5	3,3	2	1,3
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		2	1,3	10	6,7	5	3,4
Malaria (zimnica)		-	-	-	-	-	-
Bąblowica (echinococzoza)		-	-	-	-	1	0,7
Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-	-	-	-
Włośnica		-	-	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> (inwazyjna)	ogółem	12	8,0	6	4,0	13	8,7
	zapalenie opon i/ lub mózgu	3	2,0	1	0,7	-	-
	posocznica	8	5,3	4	2,7	13	8,7
	inna określona i nie określona	-	-	1	0,7	-	-
Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		-	-	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> inwazyjna	ogółem	1	0,7	-	-	-	-
	zapalenie opon i/ lub mózgu	-	-	-	-	-	-
	posocznica	1	0,7	-	-	-	-
	inna określona i nie określona	-	-	-	-	-	-
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ogółem (w tym: w innych chorobach objętych MZ-56, inne określone, inne określone i nie określone)		-	-	2	1,4	1	0,7
Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		-	-	2	1,4	4	2,7
Zapalenie mózgu inne i nie określone		1	0,7	-	-	-	-
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		-	-	-	-	-	-
Grypa (potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego)				127	85,1	1461	981,2
Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	-	-	-	-	-	-
	inne określone i nie określone	-	-	-	-	-	-
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	-	-	-	-	-	-
	listerioza	-	-	-	-	-	-
	inne określone i nie określone	-	-	-	-	-	-
SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej		-	-	-	-	-	-
Zatrucie pestycydami - ostre		-	-	-	-	-	-
Zatrucie naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	-	-	-	-	-	-
	grzyby	-	-	-	-	-	-
	jagody i inne części roślin	-	-	-	-	-	-
Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny	-	-	-	-	-	-
	dioksyny	-	-	-	-	-	-
	polichlorowane bifenylo	-	-	-	-	-	-
	inne określone i nie określone	-	-	-	-	-	-
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki potwierdzone badaniem laboratoryjnym lub szybkim testem		8053	5381,7	1222	818,5	1003	673,6
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – możliwe - przypadki niepotwierdzone badaniem laboratoryjnym lub szybkim testem		5	3,3	79	52,9	92	61,8
Ciężkie ostre zapalenie wątroby o nieustalonej etiologii		1	0,7	-	-	-	-

Zakażenia wirusem RSV	ogółem			22	14,7	186	124,9
	w tym u dzieci do lat 2			12	8,0	87	58,4
Gruźlica(nadzorowana przez PSSSE, nie wykazywana w meldunku MZ-56)		12	8,0	18	12,1	19	12,8

3.1. Omówienie wybranych jednostek chorobowych występujących w roku 2024

3.1.1. Grypa

W 2024 roku najczęściej występującą jednostką chorobową spośród wszystkich chorób zakaźnych była grypa.

Rys. 1 Ilość zachorowań na grypę w latach 2020-2024.

W 2024r. zachorowania na grypę rejestrowano na podstawie zgłoszeń ZLK-1 oraz ZLB-1 i dotyczyły one tylko zachorowań potwierdzonych dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego lub szybkiego testu antygenowego. Od połowy 2023r. zmianie uległ system monitorowania zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę i obecnie nie rejestruje się już zachorowań grypopodobnych tj. infekcji dróg oddechowych o ostrym przebiegu wskazujące na możliwość zakażenia wirusem grypy.

W 2024r. odnotowano 1461 przypadków grypy, 56 osób wymagało z powodu grypy hospitalizacji, odnotowano również z w/w przyczyny 3 zgony.

W 2024r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oświęcimiu nadal uczestniczyła w programie SENTINEL, w oparciu o dwa podmioty lecznicze, które zadeklarowały chęć uczestniczenia w w/w programie a mianowicie: Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Oświęcimiu – Przychodnia Rejonowa Nr 4 oraz Centrum Medyczne PZU Zdrowie Elvita w Oświęcimiu. Nadzór nad grypą w Polsce składa się z części wirusologicznej oraz z części epidemiologicznej. W ramach części wirusologicznej lekarze medycyny rodzinnej zobligowani są do pobieraniu wymazów z gardła i nosa pacjentów z podejrzeniem grypy. Takie próbki transportowane są do laboratorium odpowiedniej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, która metodami biologii molekularnej wykonuje badania mające na celu potwierdzenie lub wykluczenie infekcji spowodowanej wirusem grypy. Lekarze rodinni zaangażowani w SENTINEL stanowią 1-5% wszystkich lekarzy medycyny rodzinnej

w Kraju. Nadzór ten prowadzony jest cotygodniowo przez cały sezon epidemiczny, tj. przez 52 tygodnie - od 1 października do 30 września. Do końca 2024 roku ze względu na ograniczone możliwości transportu materiału do badań do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie nie udało się pobrać w/w prób do badania.

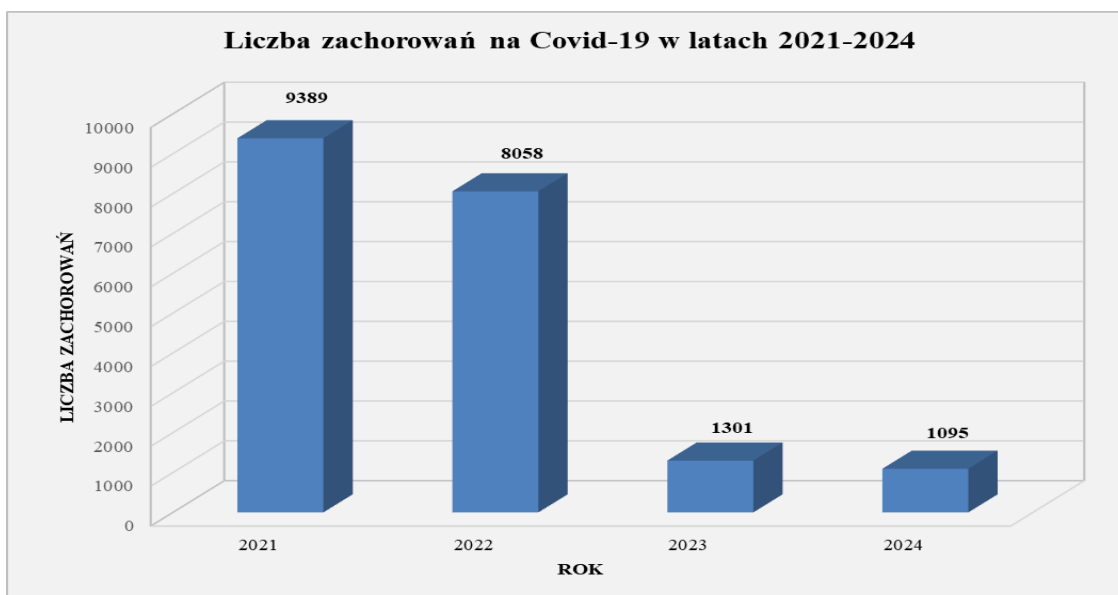
3.1.2 Covid-19

Drugą najczęściej notowaną jednostką chorobową był Covid-19.

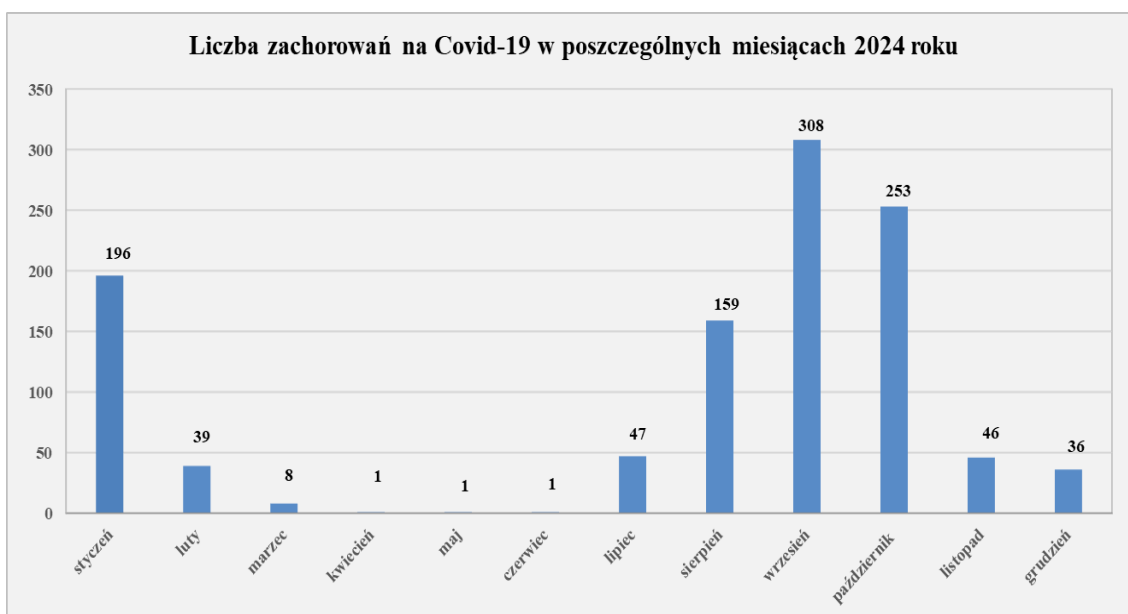
Największą ilość zachorowań odnotowano w III i IV kwartale. Z powodu zachorowania na Covid -19 hospitalizacji wymagało 35 osób, odnotowano 6 zgonów (wszystkie dotyczyły osób po 60 roku życia). W 2023 r. liczba zachorowań na Covid-19 wynosiła 1 301, 59 osób wymagało hospitalizacji, odnotowano wówczas 5 zgonów. Tak więc można zaobserwować wyraźny spadek zarówno liczby zachorowań jak i hospitalizacji.

Przypomina się, że pierwsze przypadki zachorowań na Covid-19 w Powiecie oświęcimskim odnotowano w miesiącu marcu 2020r. (2 przypadki zachorowań), natomiast od II kwartału 2020r. epidemia zaczęła przybierać na sile, najwięcej zachorowań odnotowano wówczas w IV kwartale.

Rys. 2 Ilość zachorowań na Covid-19 w latach 2021-2024

Rys. 3 Miesięczny rozkład zachorowań na Covid-19 w roku 2024

Rys. 4 Krzywa zachorowań na Covid-19 w roku 2023/2024

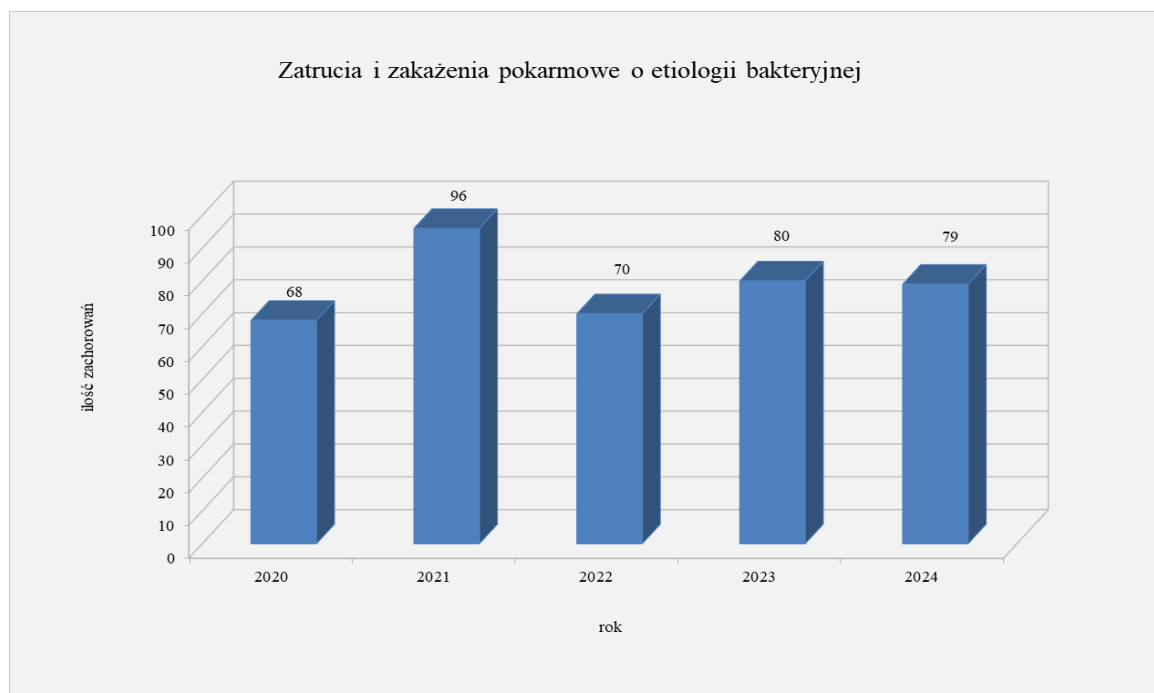
3.1.3 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W 2024 roku na terenie powiatu oświęcimskiego liczba zatruc i zakażeń pokarmowych zarówno o etiologii bakteryjnej jak i wirusowej utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2023, podobnie jak w roku 2023 nie notowano zbiorowych zatruc pokarmowych. Również ilość zgłoszonych biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych bliżej nieokreślonych, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu utrzymała się na podobnym poziomie co w roku 2023.

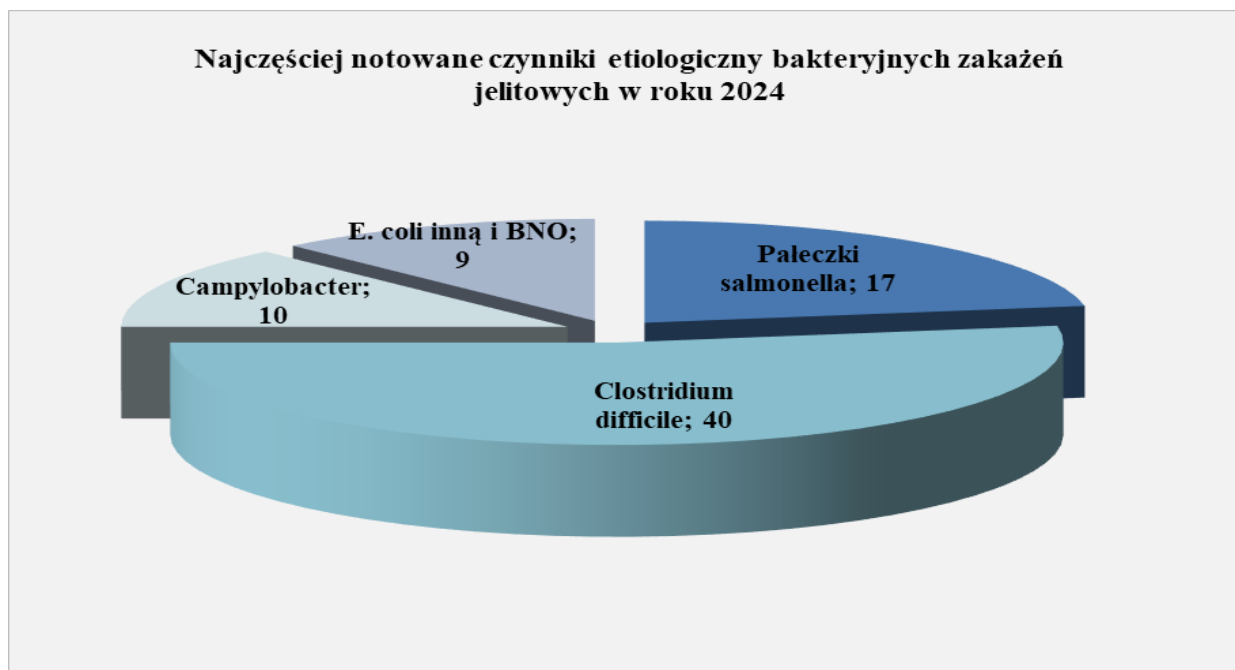
3.1.3.1 Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2024 roku odnotowano nieznaczny spadek zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe.

Rys. 5 Ilość zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej w latach 2020-2024

Rys. 6 Czynniki etiologiczne bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych w roku 2024.

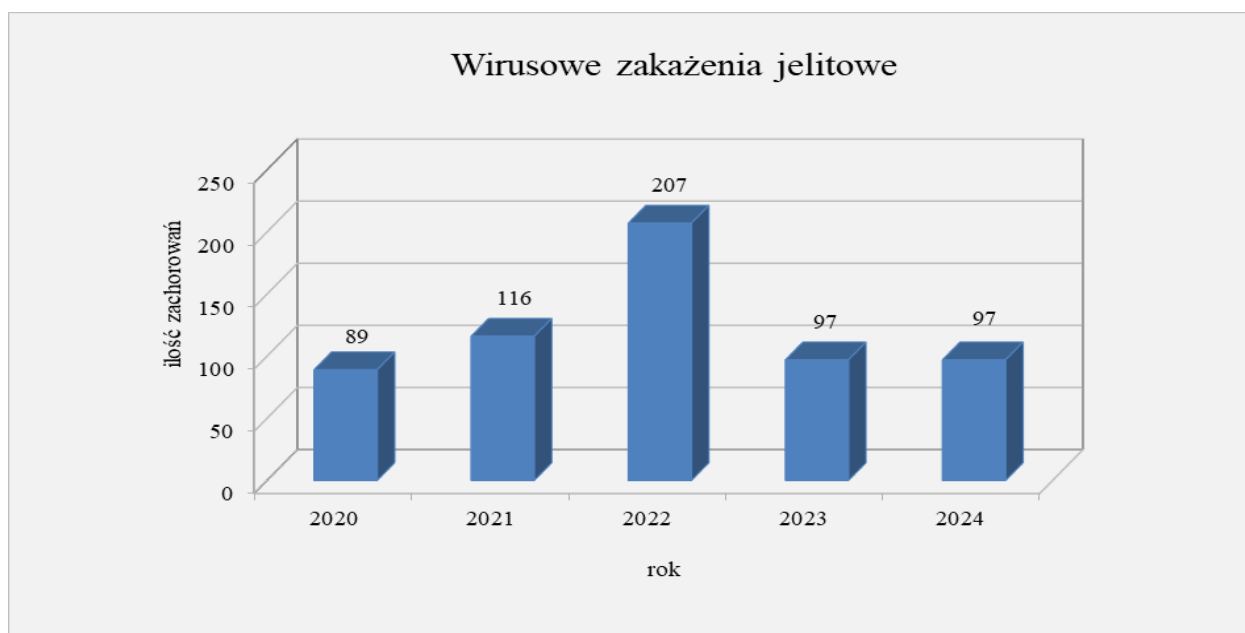

W 2024r. podobnie jak w roku 2023 najczęściej notowanym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych były zakażenia wywołane przez Clostridium difficile, ilość ich w stosunku do roku 2023 uległa zmniejszeniu, nieznacznie zmniejszyła się również ilość salmonelloz. Znacząco natomiast zmniejszyła się liczba bakteryjnych zakażeń pokarmowych wywołanych przez Campylobacter oraz E. coli inna i BNO. W 2024 roku odnotowano ponadto 3 przypadki Jersiniozy.

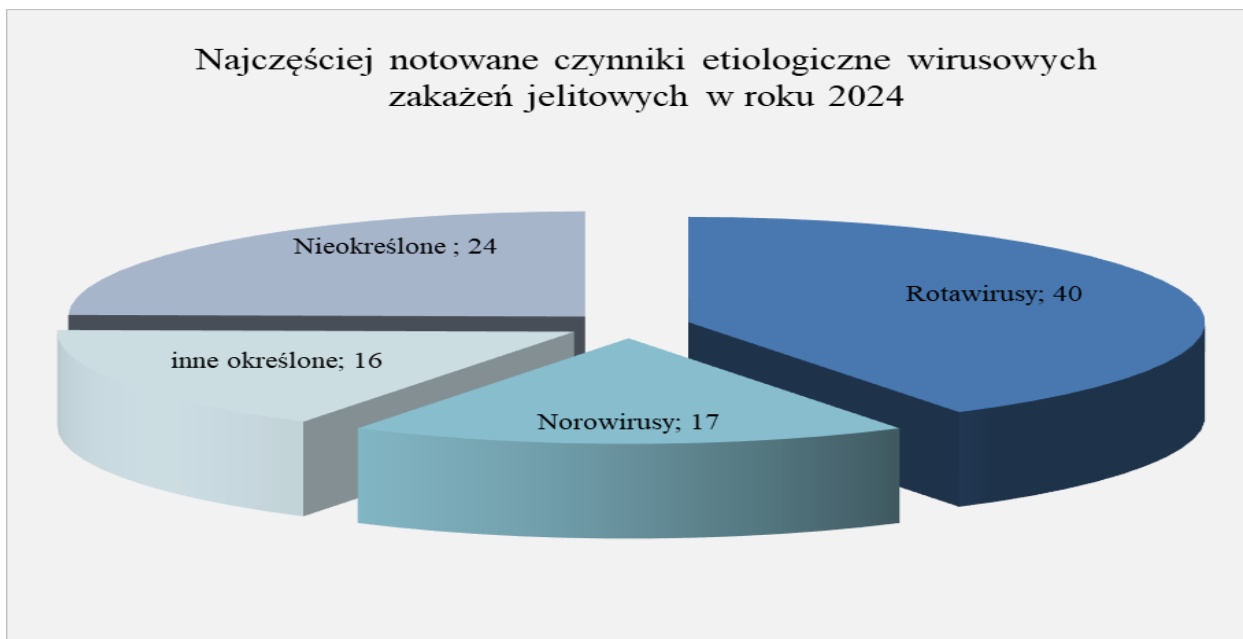
3.1.3.2 Wirusowe zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2024 roku ilość zakażeń wirusowych utrzymywała się na tym samym poziomie co w roku 2023. Podobnie jak w roku 2023 najczęściej odnotowano zakażeń wirusowych nieokreślonych tj. zgłoszonych przez lekarzy bez potwierdzenia zachorowania badaniem laboratoryjnym (zakażenia zgłoszone tylko na podstawie charakterystycznych objawów chorobowych).

Rys. 7 Ilość zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej w latach 2020-2024.

Rys. 8 Czynniki etiologiczne wirusowych zatruc i zakażeń pokarmowych w roku 2024.

Najczęstszym czynnikiem etiologicznym wirusowych zakażeń jelitowych były rotawirusy, w stosunku do roku 2023 odnotowano ich znaczny wzrost tj. z 16 przypadków odnotowanych w roku 2023 na 40 przypadków odnotowanych w roku 2024. Znacząco bo o 50 % zmniejszyła się liczba zakażeń wirusowych nieokreślonych tj. zgłoszonych przez lekarzy bez potwierdzenia zachorowania badaniem laboratoryjnym (zakażenia zgłoszone tylko na podstawie charakterystycznych objawów chorobowych). Ponadto w roku 2024 odnotowano 16 przypadków określonych zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy.

3.1.3.3. Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2024r. nieznacznie wzrosła liczba zgłoszonych biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych bliżej nie określonych, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Zachorowania te zgłaszane są przez lekarzy na podstawie objawów klinicznych, nie potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi co pozwoliłoby na ustalenie ich czynnika etiologicznego.

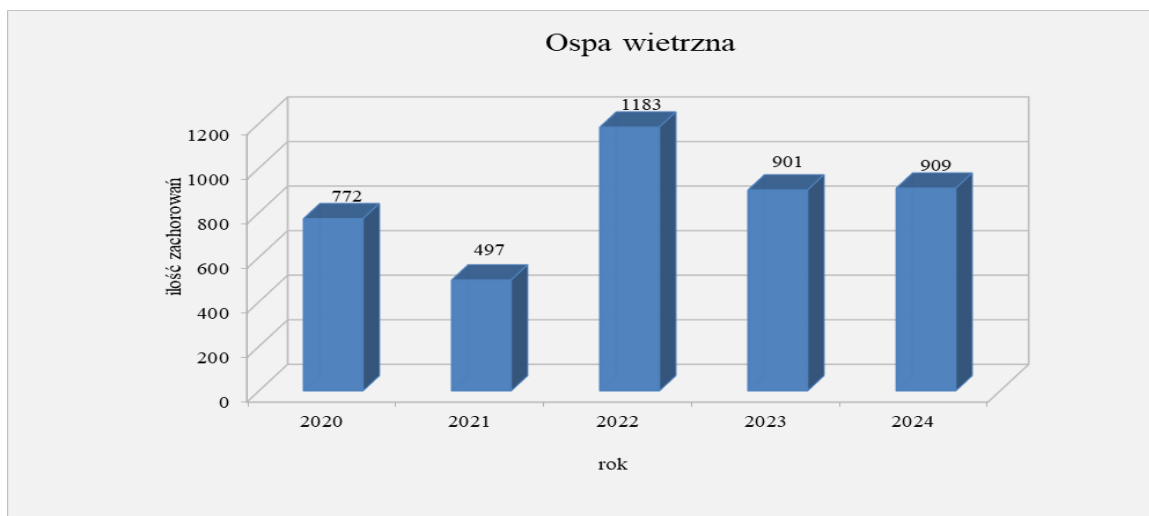
Rys. 9 Ilość biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślonych, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

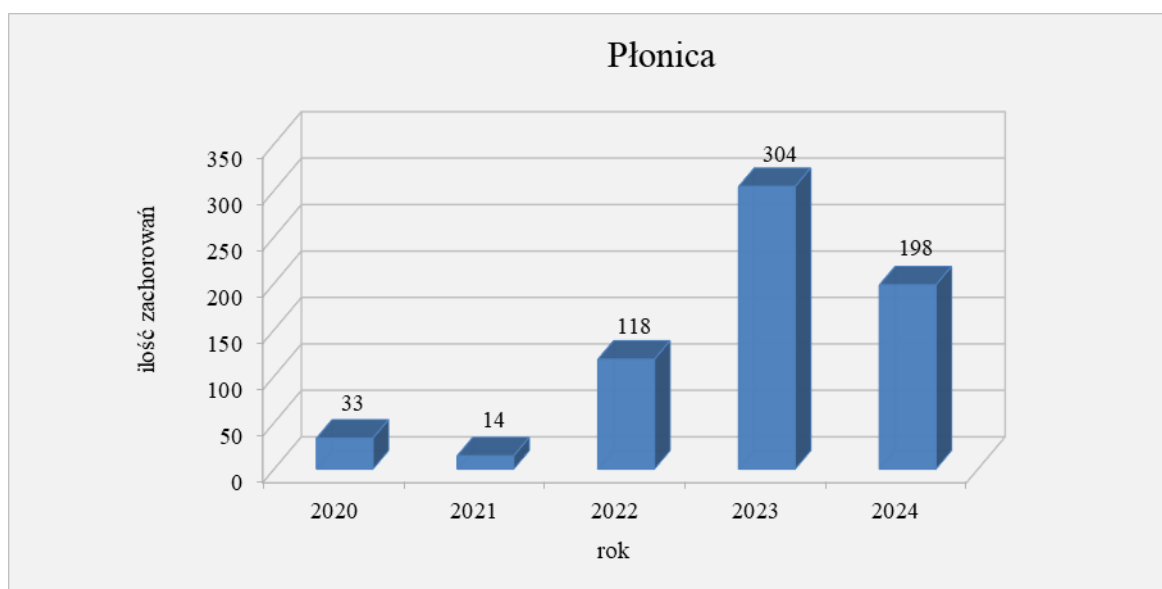
3.1.4 Inne choroby wieku dziecięcego

W 2024r. odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną w stosunku do roku 2023, nadal jednak liczba zachorowań utrzymuje się na wysokim poziomie.

Rys. 10 Ilość zachorowań na ospę wietrzną w latach 2020-2024.

Rys. 11 Ilość zachorowań na płonicę w latach 2020-2024.

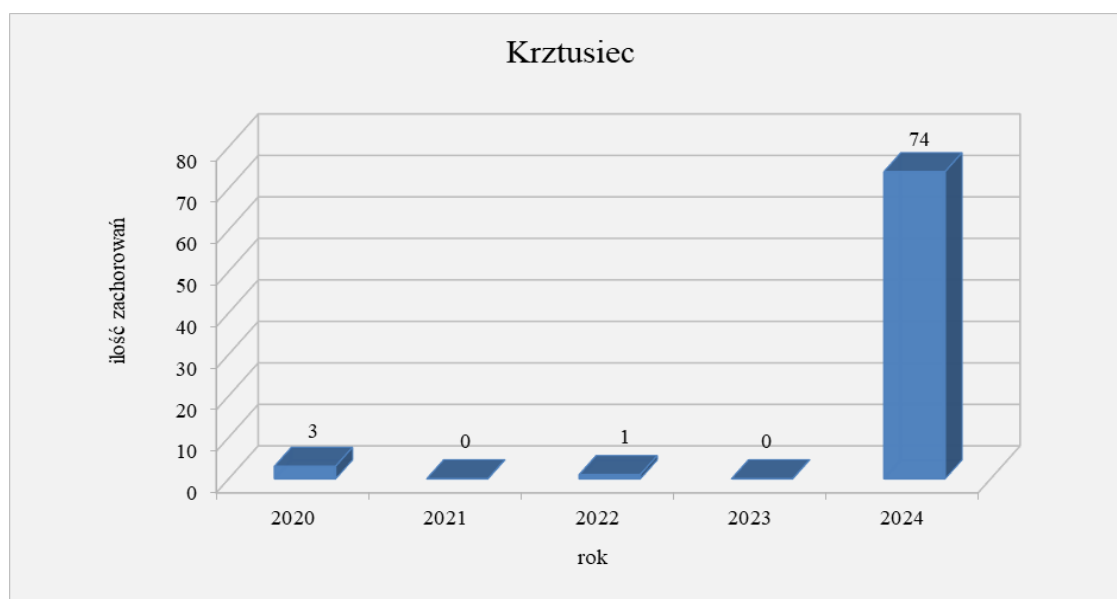
W 2024r. odnotowano znaczny spadek zachorowań na płonicę. Zmniejszyła się również liczba zachorowań na różę.

3.1.5 Choroby objęte obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych

Spośród chorób objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych odnotowano 2 przypadki zachorowania na różyczkę (możliwe tj. rozpoznane na podstawie objawów klinicznych, nie potwierdzone badaniem laboratoryjnym) oraz 5 przypadków świnki. Zachorowanie na różyczkę zostało wykazane tylko na podstawie występujących objawów klinicznych, nie wykonano potwierdzających badań laboratoryjnych zgodnie z obowiązującym programem WHO eliminacji odry i różyczki ponieważ rodzice dzieci, u których stwierdzono zachorowanie nie wyrazili zgody na pobranie do badań krwi w celu potwierdzenia zachorowania. Ponadto odnotowano 1 podejrzenie zachorowania na odrę, zachorowanie to nie potwierdziło się w badaniach laboratoryjnych. Ponadto odnotowano bardzo wysoki wzrost

zachorowań na krztusiec. W 2024r. spośród wszystkich osób które zachorowały na krztusiec, 8 osób wymagało hospitalizacji

Rys. 12 Ilość zachorowań na krztusiec w latach 2020-2024.

3.1.6 Choroby krwiopochodne

W 2024r. nie notowano zachorowania na AIDS, zarejestrowano natomiast 2 nowo wykryte zakażeń HIV.

W 2024r. zwiększyła się liczba zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone WZW typu B z 11 przypadków odnotowanych w roku 2023 na 14 odnotowanych w roku 2024. Wzrosła również liczba zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone WZW typu C, nie notowano natomiast zakażeń ostrych.

3.1.7 Choroby weneryczne

W 2024r. znacznie wzrosła liczba zachorowań na choroby weneryczne z 10 przypadków odnotowanych w roku 2023 na 19 odnotowanych w roku 2024. W 2023r. odnotowano 8 przypadków kiły, w 2024 aż 12. Ponadto w 2024r. odnotowano 4 przypadki rzeżączki, w 2023r. tylko jeden oraz 3 przypadki innej choroby przenoszonej drogą płciową wywołanej przez Chlamydie w 2023r. tylko 1 przypadek.

3.1.8 Inne zachorowania o ciężkim przebiegu

W 2024r. o ponad 50% zwiększyła się liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumococową z 6 przypadków odnotowanych w roku 2023 na 13 odnotowanych w roku 2024, wszystkie przypadki zachorowań to posocznice. Ponadto odnotowano 1 przypadek zachorowania na Inwazyjną Chorobę Meningokokową – posocnicę u trzymiesięcznego dziecka, nie uczęszczającego do żadnej placówki opiekuńczej. U chłopczyka stwierdzono Neisseria meningitidis z grupy serologicznej B, leczenie dziecka zakończyło się wyzdrowieniem. U 6 osób z kontaktu z chorym włączono chemioprophylaktykę.

Spółród wszystkich zachorowań na choroby zakaźne odnotowano 16 zgonów, najwięcej - 7 z powodu zakażenia Clostridium difficile, 6 z powodu zachorowania na Covid-19, 3 z powodu zachorowania na grypę.

4. Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych w 2024r.

Polska od lat 60. XX wieku realizuje program powszechnych szczepień ochronnych, który ewoluuje zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i systematycznie jest rozszerzany w miarę pojawiania się dostępu do nowych szczepionek – z uwzględnieniem możliwości finansowych budżetu Ministra Zdrowia. Obowiązek poddawania się szczepieniom ma w Polsce charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną nałożenia obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym jest art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który nakłada obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym na osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające krócej niż 3 miesiące. W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę (rodzic) albo jej opiekun faktyczny. Wykonanie obowiązku szczepień przez osoby zobowiązane do poddawania się szczepieniom (poddawania dzieci szczepieniom) jest zabezpieczone środkami egzekucji administracyjnej.

Obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi są w Polsce objęte dzieci od dnia urodzenia, młodzież do ukończenia 19 roku życia oraz osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi. Wykaz obowiązkowych i zalecanych szczepień oraz zasady ich przeprowadzania jak co roku realizowane są w oparciu o Program Szczepień Ochronnych (PSO) zawarty w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia. Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy między innymi sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

Szczepienia obowiązkowe są bezpłatne, finansowane z budżetu Ministerstwa Zdrowia. Należą do nich szczepienia przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (wzw B), błonicy, tężcowi i krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu B (Hib), odrze, śwince, różyczce, pneumokokom, ospie wietrznej (w grupach ryzyka). Monitorowanie w/w chorób objęte jest specjalnym ustawodawstwem i nadzorem wielu instytucji. Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym sposobem w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu. Są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne zarówno u osób poddanych tym szczepieniom, jak również całej populacji. Wysoki poziom uodpornienia danej zbiorowości zapewnia również bezpieczeństwo osobom, które nie mogą być szczepione.

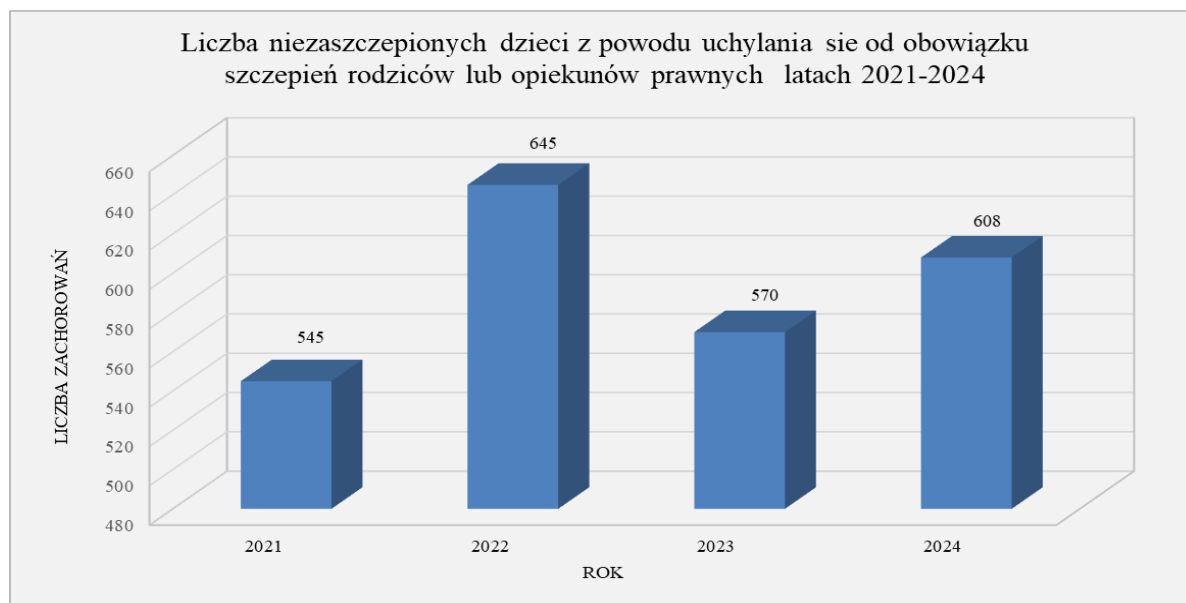
W roku 2024 roku Sekcja Nadzoru Epidemiologii obejmowała swoim nadzorem 31 punktów wykonujących szczepienia ochronne. W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru nad punktami szczepień przeprowadzono 35 kontroli, podczas których dokonuje się szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej szczepień, sprawdza się sposób prowadzenia gospodarki preparatami szczepionkowymi, znajomość przepisów prawa oraz przestrzeganie wymagań higienicznych i sanitarnych.

W roku 2024 w powiecie oświęcimskim nadzorowano wykonawstwo szczepień u 27 215 dzieci i młodzieży w wieku od 0 – 19 roku życia (na podstawie sprawozdania MZ-54 za rok 2024). W wyniku przeprowadzonych w 2024 roku kontroli podmiotów przeprowadzających szczepienia oraz przeanalizowaniu miesięcznych, kwartalnych oraz rocznych sprawozdań z realizacji szczepień ochronnych można stwierdzić, że stan zaszczepienia populacji dzieci

i młodzieży w powiecie oświęcimskim, tak jak w latach poprzednich, utrzymuje się na dobrym poziomie mimo nadal trudnej sytuacji związanej z nasilonymi ruchami antyszczepionkowymi.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci niezaszczepionych z powodu uchylenia się od szczepień ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Rys. 13 Liczba dzieci niezaszczepionych z powodu uchylenia się od szczepień ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Jak widzimy na wykresie w 2023 roku spadła liczba dzieci niezaszczepionych z powodu uchylenia się od szczepień ich rodziców lub opiekunów prawnych, jednak już w roku 2024 niestety ponownie wzrosła.

W 2024 roku wystosowano 183 upomnienia zawierające wezwanie do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, wystosowano 102 wnioski do wojewody o egzekucję administracyjną wraz z tytułem wykonawczym.

W roku 2024 na terenie powiatu odnotowano 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych – 1 ciężki, 6 łagodnych.

Powszechny program szczepień przeciw HPV realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Od 1 września 2024 obejmuje on dzieci w wieku od 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia. W Programie dostępne są dwie szczepionki do wyboru. W ramach finansowanego przez NFZ świadczenia odbywa się kwalifikacja do szczepienia oraz jego wykonanie przez osobę do tego uprawnioną.

Od 1 września 2024 roku poradnie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) miały możliwość realizacji szczepienia przeciwko HPV również w szkołach podstawowych, w trybie wyjazdowym. Minister Zdrowia opublikował zalecenia dla dyrektorów szkół, poradni POZ i Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (PSSE) dotyczące realizacji szczepienia przeciwko HPV w ramach programu powszechnych szczepień w szkołach.

Założeniem realizacji szczepień w szkołach jest rozszerzenie dostępu do programu przeciwko HPV prowadzonego w ramach POZ, niezależnie od złożonej deklaracji wyboru lekarza POZ przez ucznia oraz podstawy ubezpieczenia dziecka.

W powiecie oświęcimskim w w/w programie realizowanym w szkołach wzięło udział **115 dzieci** i tylko **dwóch świadczeniodawców** podjęło się jego realizacji - Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kętach oraz Moja Przyjazna Poradnia z Brzeszcz.

Na stronie e-zdrowie.gov.pl można znaleźć ogólny raport o szczepieniach przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Poniżej stan zaszczepienia powiatu oświęcimskiego ogółem.

Tab. 2 liczba i procent zaszczepionych w powiecie oświęcimski szczepionką przeciwko brodawczakowi ludzkiemu.

Rocznik	Liczba zaszczepionych	Liczba osób	% zaszczepionych
2006	23	1545	1,49%
2007	48	1701	2,82%
2008	51	1800	2,83%
2009	49	1795	2,73%
2010	37	1772	2,09%
2011	133	1666	7,98%
2012	144	1678	8,58%
2013	104	1655	6,28%
2014	92	1594	5,77%
2015	71	1655	4,29%
Suma	752	16861	4,46%

Tab. 3 Realizacja szczepień obowiązkowych w roku 2024 na terenie powiatu oświęcimskiego (% osób uodpornionych w stosunku do ogólnej liczby dzieci w danym wieku).

Wiek	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	Pneumokoki	Błonica, tężec, krztusiec, Poliomyelitis, Haemophilus influenzae	Błonica, tężec, krztusiec, Polio (w 6r.ż), Błonica, tężec (w 19 r.ż)	Błonica, tężec, krztusiec (w 14 r.ż)	Gruźlica
	% zaszczepienia	% zaszczepienia	% zaszczepienia	% zaszczepienia	% zaszczepienia	% zaszczepienia
1 rok życia	85,5%		48,1%			98,2%
2 rok życia	98,9%		95,8%			
3 rok życia	98,4%		97,6%			
6 rok życia				98,1%		
10 rok życia						
14 rok życia				99,7%		
19 rok życia				99,9%		

5. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2024 roku w powiecie oświęcimskim.

W 2024 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii obejmowała swoim nadzorem 222 podmioty lecznicze.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono 163 kontrole, które dotyczyły oceny stanu sanitarno-higienicznego wraz z przestrzeganiem opracowanych procedur medycznych zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Ponadto przeprowadzono kontrole sprawdzające i interwencyjne.

W ramach sprawowanego nadzoru nad obiektami leczniczymi wydano łącznie 11 decyzji merytorycznych oraz 5 decyzji o nałożeniu opłat.

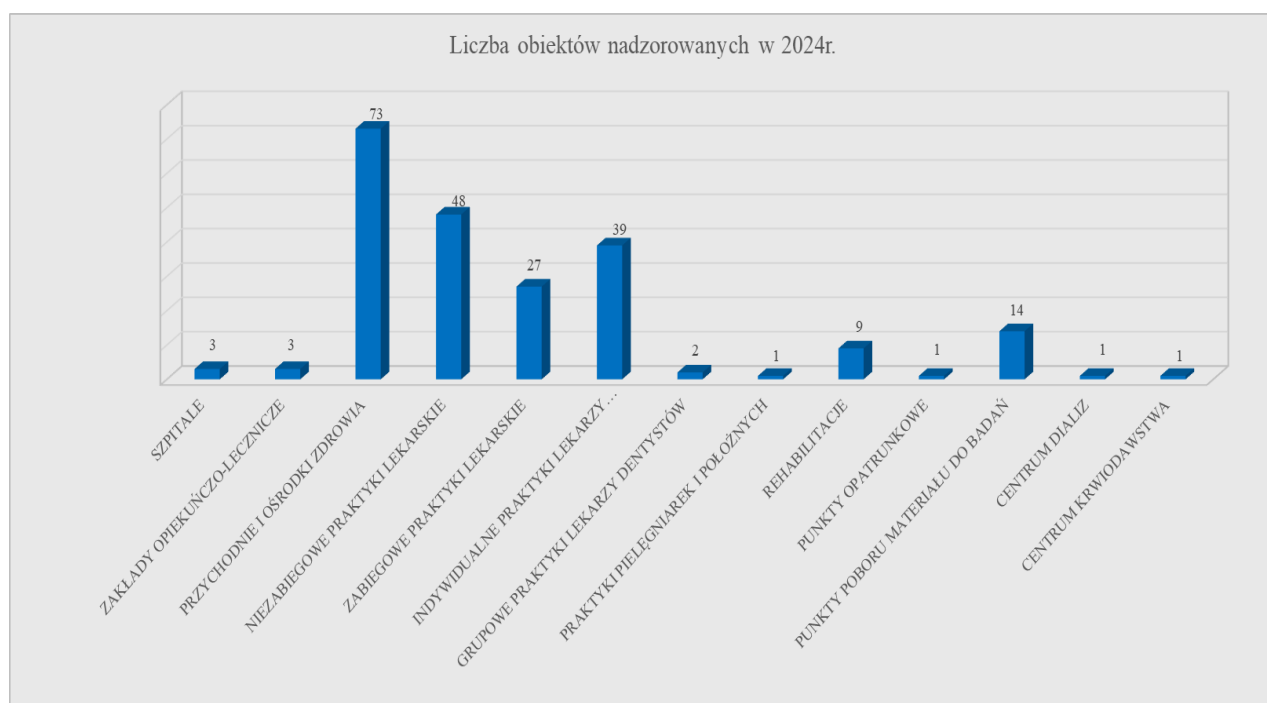
W wyniku przeprowadzonych kontroli w placówkach lecznictwa zamkniętego i lecznictwa otwartego stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły głównie:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia oraz pomieszczeń podmiotu leczniczego;
- nieprawidłowego przygotowania rąk personelu medycznego do pracy;
- nieprawidłowego postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku;
- stosowania przeterminowanych środków dezynfekcyjnych;
- brak wymaganej dokumentacji potwierdzającej skuteczność procesu sterylizacji;
- brak dokumentacji potwierdzającej sprawność przewodów kominowych.

Z wyniku stwierdzonych nieprawidłowości zobowiązano Kierowników podmiotów leczniczych do podjęcia działań mających na celu usunięcie tych uchybień. W stosunku do tych podmiotów zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

Poniżej przedstawiono podział placówek leczniczych wg rodzaju świadczonych usług oraz liczbę kontroli przeprowadzonych w poszczególnych rodzajach obiektów.

Rys. 14 Liczba obiektów wykonujących działalność leczniczą w ewidencji PSSE w Oświęcimiu w 2024r.

Tab. 4 Liczba obiektów wykonujących działalność leczniczą pod nadzorem PSSE w Oświęcimiu oraz liczba kontroli.

Kategorie obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów objętych nadzorem	Liczba kontroli przeprowadzonych w 2024r.
Szpitala	3	29
Zakłady opiekuńczo - lecznicze	3	3
Przychodnie i ośrodki zdrowia	73	66
Niezabiegowe praktyki lekarskie	48	14
Zabiegowe praktyki lekarskie	27	13

Indywidualne praktyki lekarzy dentystów	39	22
Grupowe praktyki lekarzy dentystów	2	2
Praktyki pielęgniarek i położnych	1	1
Rehabilitacje	9	4
Punkt opatrunkowy	1	1
Punkt poboru materiału do badań laboratoryjnych	14	8
Centrum Dializ	1	1
Centrum Krwiodawstwa	1	1
RAZEM	222	163

6. Ocena Stanu Sanitarnego Obiektów Żywności i Żywnienia

Pod nadzorem sanitarnym w 2024 roku znajdowało się łącznie 1472 obiektów żywności, żywnienia, przedmiotów użytku.

Pod nadzorem sanitarnym z podziałem na branże w 2024 roku znajdowało się:

- 194 zakłady produkcyjne tj. 8 wytwórni lodów, 5 automatów do lodów, 15 piekarni, 13 ciastkarni, 1 przetwórnia owocowo-warzywna, 2 wytwórnie napojów bezalkoholowych, 1 wytwórnia naturalnych wód, 3 zakłady garmażeryjne, 4 zakłady przemysłu zbożowo - młynarskiego, 1 wytwórnia makaronów, 2 wytwórnie wyrobów cukierniczych, 2 wytwórnie substancji dodatkowych oraz 9 innych wytwórni żywności, 91 obiektów produkcji pierwotnej, 25 obiektów produkcji domowej, 8 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 3 wytwórnie koncentratów spożywczych ;
- 781 obiektów obrotu, w tym 464 sklepy spożywcze (w tym: 52 super i hipermarkety), 19 kiosków spożywczych, 14 magazynów hurtowych, 43 obiekty ruchome i tymczasowe, 102 inne obiekty obrotu żywnością, 55 miejsc obrotu przedmiotami użytku, 46 aptek, 38 firm transportowych;
- 336 zakładów żywnienia zbiorowego otwartego (w tym 177 punktów małej gastronomii oraz 2 gospodarstwa agroturystyczne);
- 158 zakładów żywnienia zbiorowego zamkniętego, tj. 6 bufetów, 1 stołówka w domu rekolekcyjno - wczasowym, 5 bloków żywnienia w szpitalach, 3 bloki żywnienia w domach opieki społecznej, 16 stołówek w żłobkach, 46 stołówek szkolnych, 2 stołówki w internacie, 63 stołówki w przedszkolach, 1 stołówka studencka, 12 innych zakładów żywnienia (stołówka dla ubogich, pomieszczenie szkolno-edukacyjne przygotowywania potraw, domy seniora), 3 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych;
- 3 zakłady usług cateringowych.

6.1. Działalność kontrolna i represyjna

W nadzorowanych obiektach żywności i żywnienia łącznie przeprowadzono 1079 kontroli sanitarnych. Były to kontrole kompleksowe (500), sprawdzające, interwencyjne związane z powiadomieniem w systemie RASFF, z poborem próbek, z wnioskami – zażaleniami stron, kontrole doraźne dotyczące wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz w związku ze złożonymi wnioskami stron w sprawie zatwierdzania i wpisu obiektów do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności.

Zgodnie z harmonogramem w 2024 roku pobrano 256 próbek żywności, z czego 2 zdyskwalifikowano (kierunek badania: pestycydy, mikotoksyny), wydano 610 decyzji administracyjnych w tym:

- 82 decyzje administracyjne zarządzające w związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 57 decyzji zatwierdzających nowe obiekty do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, obrotu żywnością i jej transportem, żywienia otwartego i zamkniętego,
- 45 decyzji zatwierdzających w związku ze zmianą zakresu działania oraz w związku ze zmianą właściciela,
- 91 decyzji wykreślających obiekty z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności,
- 335 decyzji płatniczych.

Nałożono 101 mandatów karnych na kwotę 25.050,- zł.

Wystosowano do MPWIS w Krakowie 6 wniosków o nałożenie kar pieniężnych, wszystkie za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie oferowanych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty grup środków spożywczych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży (...).

6.2. Ocena obiektów

Pod nadzorem w 2024 roku znajdowały się 1472 obiekty, z czego 469 zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka, 888 do kategorii średniego ryzyka i 115 do kategorii wysokiego ryzyka.

6.2.1 Stopień wdrożenia i przestrzegania systemów GHP/GMP i HACCP w zakładach żywnościowo-żywnościowych

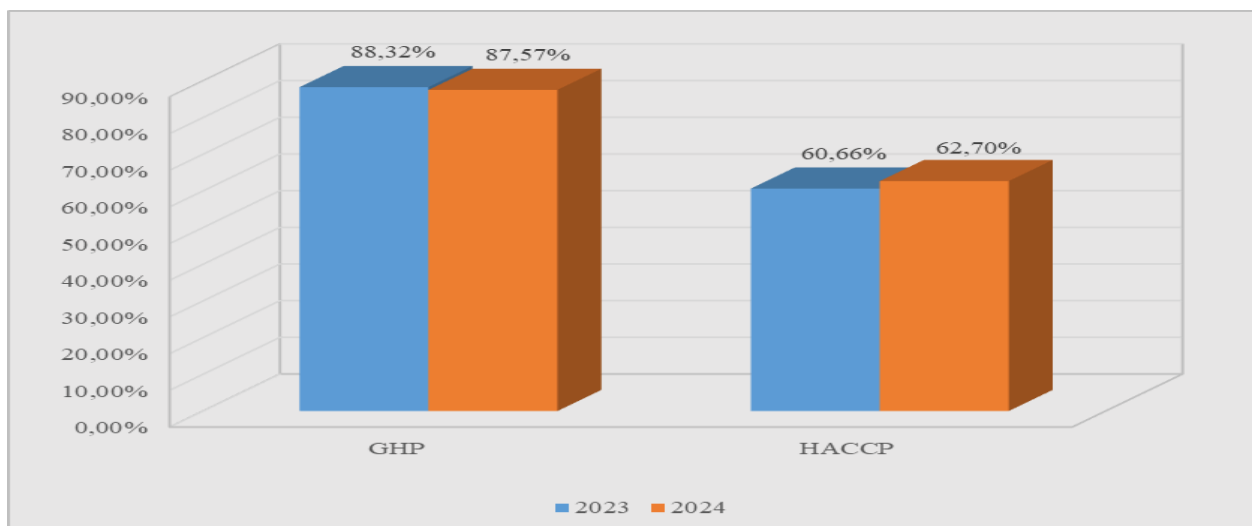
W porównaniu z latami poprzednimi liczba obiektów z wdrożoną dokumentacją GHP/GMP utrzymuje się na podobnym poziomie.

Część obiektów nie posiada opracowanej i wdrożonej Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP – są to głównie obiekty przejmowane i nowopowstałe, w tym prowadzące działalność w oparciu o wpis zakładu do rejestru zakładów polegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (rejestrowane bez kontroli), obiekty w których opracowana jest tylko dokumentacja GHP/GMP, która zapewnia właściwe bezpieczeństwo żywności.

Tab. 5 Stopień wdrożenia i przestrzegania systemów GHP/GMP i HACCP

GRUPA OBIEKTÓW	Liczba obiektów WG. EWIDENCJI		Liczba obiektów Z WDROŻONYMI ZASADAMI GHP/GMP		Liczba obiektów Z WDROŻONYM SYSTEMEM HACCP	
	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.
Obiekty produkcyjne	166	194	96	109	73	77
Obiekty obrotu żywnością i pu	866	781	758	683	499	469
Obiekty żywienia zbiorowego	493	497	493	497	353	377

Rys. 15 Stopień wdrożenia i przestrzegania GHP/GMP i systemu HACCP w latach 2023 i 2024 charakteryzuje poniższy wykres

6.2.2 Ocena obiektów produkcji żywności i przedmiotów użytku

W 2024 roku pod nadzorem znajdowały się 194 zakłady produkcyjne tj. 28 więcej w porównaniu z rokiem 2023. W tej grupie obiektów są tylko nieliczne zakłady duże, które produkują środki spożywcze również poza granice naszego kraju oraz zakład produkujący przedmioty użytku. Pozostałe zakłady są małe, zaopatrujące rynek lokalny, a niektóre z nich, ościenne powiaty i województwa. W roku sprawozdawczym dokonano wpisu do rejestru dużej liczby gospodarstw rolnych – produkcja pierwotna.

Łącznie w obiektach produkcji żywności przeprowadzono 124 kontrole sanitarne (w tym 9 kontroli interwencyjnych), w wyniku których wydano 17 decyzji administracyjnych zarządzających.

Decyzje zarządzające dotyczyły: usunięcia nieprawidłowości związanych z poprawą stanu technicznego obiektów, otoczeniem zakładów, nieprawidłową gospodarką odpadami, prawidłowym znakowaniem środków spożywczych, odsunięciem od pracy w styczności żywnością pracowników bez aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych, umarzeniem wszczętego postępowania.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne nałożono 9 mandatów karnych, na kwotę 3000,- zł.

W zakładach produkcyjnych pobrano 41 urzędowych próbek żywności, z których zakwestionowano 1 – mąka żytnia typ 400 żurkowa - przekroczenie mikotoksyn.

6.2.3 Ocena obiektów obrotu żywnością, przedmiotami użytku do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowało się 781 obiektów prowadzących obrót żywnością i przedmiotami użytku (w tym 38 firm transportujących żywność). Wydano 25 decyzji zatwierdzających nowe obiekty do prowadzenia w nich działalności handlowej.

W tej grupie obiektów przeprowadzono łącznie 569 kontroli sanitarnych, w tym 68 kontroli interwencyjnych związanych z wnioskami stron dot. niehigienicznej sprzedaży produktów sprzedawanych luzem, sprzedaży przeterminowanych i złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, obecności szkodników na terenie sklepu, obecności moli w kaszy, glist na jajach sprzedawanych w sklepie, złego stanu sanitarno-porządkowego obiektów, braku w.c. dla klientów, niezachowania higieny przy transporcie żywności, niezachowania higieny u personelu sklepu oraz związanych z powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi RASFF. Pozostałe kontrole to kontrole kompleksowe, związane z poborem próbek oraz zatwierdzaniem

obiektów, a także kontrole sprawdzające dot. usunięcia nieprawidłowości wynikających z kontroli kompleksowych.

Wydano 33 decyzje administracyjne dot. głównie poprawy stanu technicznego ścian, sufitów, podłóg i wyposażenia, zapewnienia właściwej gospodarki odpadami, umorzenia wszczętego postępowania.

Za niewłaściwy stan sanitarny wynikający z nieprzestrzegania instrukcji dobrej praktyki higienicznej (GHP) tj. za zły stan sanitarno-porządkowy obiektów, brak dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych, niehigieniczną sprzedaż środków spożywczych, przeterminowane środki spożywcze, niehigieniczny sposób usuwania odpadów, brak czystości i porządku w otoczeniu sklepu, za obecność szkodników, brak etykiet na środkach spożywczych, nieprzestrzegania dobrej praktyki higienicznej, przerwanie łańcucha chłodniczego, brak akcesoriów do higienicznego mycia i osuszania rąk - nałożono 40 mandatów karnych na kwotę 9.300,- zł

Podczas urzędowych kontroli pobrano 207 próbek żywności i przedmiotów użytku, z których 1 została zdyskwalifikowana - czarna herbata Cejlońska - przekroczenie pestycydu.

6.2.4 Ocena obiektów żywienia zbiorowego

W tej grupie obiektów według ewidencji pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 497 obiektów.

Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 386 kontroli sanitarnych, w tym 26 interwencyjnych.

Wydano 32 decyzje zarządzające dotyczące głównie poprawy stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia, zapewnienia warunków do przechowywania sprzętu pomocniczego i naczyń stołowych, odsunięcia pracowników od pracy w styczności z żywnością, zapewnienia prawidłowego gospodarowania i wywozu odpadów stałych, doprowadzenia do dobrego stanu technicznego niesprawnego urządzenia myjąco-wyparzającego, zapewnienia wystarczającego systemu wentylacyjnego, obliczania wartości energetycznej oraz odżywczej jadłospisów w placówkach przedszkolnych.

Ponadto na wnioski stron o zatwierdzenie i wpis zakładu do rejestru zakładów wydano 27 decyzji zatwierdzających nowe obiekty do prowadzenia działalności gastronomicznej.

Za niewłaściwy stan sanitarny w zakładach nałożono 52 mandaty karne na kwotę 12,750 zł, z czego większość z nich dotyczyła zakładów żywienia zbiorowego otwartego.

6.2.5 Ocena transportu środków spożywczych z grupy obiektów obrotu żywnością

W roku 2024 pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 38 firm transportowych, zajmujących się transportem żywności, pozostałe środki transportu kontrolowane są wspólnie z zakładem żywnościowym, do którego należą.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych środków transportu żywności: 1 związaną z wnioskiem strony dotyczącym wpisania do rejestru nowego środka transportu nowej firmy transportowej (wydano decyzję zatwierdzającą) oraz 4 związane z wpisami nowych środków transportu w firmach już istniejących (wydawano zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów polegających urzędowej kontroli organów PIS) .

6.3. Badania próbek żywności

W roku sprawozdawczym łącznie pobrano 256 próbek żywności oraz materiałów do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań, zakwestionowano 2 próbki żywności, tj.:

- przekroczenie mikotoksyn w mące żytniej typ 400 żurkowej;
- przekroczenie pestycydu w czarnej herbacie Cejlońskiej.

6.4. Zatrucia pokarmowe

W 2024 roku na podległym terenie działania PSSE w Oświęcimiu nie odnotowano żadnego zatrucia pokarmowego.

6.5. Wnioski i zażalenia

W związku z zażaleniami klientów przyjęto 66 wniosków.

Zażalenia dotyczyły: sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, przeterminowanych środków spożywczych, niewłaściwego stanu technicznego obiektów, braku decyzji zatwierdzającej obiekt, braku i nieprawidłowego oznakowania środków spożywczych, braku higieny przy sprzedaży żywności, niewłaściwego postępowania z odpadami, niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów, nieprawidłowości dotyczących posiłków w zakładach żywienia zbiorowego.

7. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej oraz bezpieczeństwa zdrowotnego wody w powiecie oświęcimskim za rok 2024

Na koniec 2024r. zewidencjonowano 525 obiektów użyteczności publicznej, przeprowadzono łącznie 321 kontroli.

W stacjach uzdatniania wody i sieci przesyłowej wodociągów pobrano 137 próbek wody do spożycia.

Ponadto pobrano 84 próbki wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji i natrysków na pływalniach oraz 53 próbki ciepłej wody użytkowej. W 2024 roku przybyło w ewidencji 37 nowych obiektów, 11 obiektów uległo zamknięciu, 5 obiektów zawiesiło działalność, 3 obiekty zostały przekształcone w zakłady lecznicze.

Wydano 66 decyzji, w tym: 23 decyzje merytoryczne, 28 decyzji o nałożeniu opłaty za czynności kontrolne, 13 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok, 1 decyzję dotyczącą zatwierdzenia laboratorium, 1 decyzję dot. zatwierdzenia materiałów do dystrybucji i kontaktu z wodą do spożycia.

Wydano również 21 postanowień zezwalających na transport zwłok do kraju, 9 opinii dot. imprez masowych oraz 2 opinie do regulaminów utrzymania czystości i porządku

w gminach. Rozpatrzono 29 interwencji na wniosek stron dotyczące m.in. uciążliwości dla mieszkańców z powodu nieprawidłowej eksploatacji mieszkań i klatki schodowej w budynkach wielorodzinnych, usytuowania oraz przepelnienia pojemników na odpady komunalne, pogorszenia jakości wody w sieci wodociągu publicznego, stanu sanitarnego w zakładzie kosmetycznym, działalności fryzjerskiej mobilnej, uciążliwości wynikającej z nieprawidłowej gospodarki odpadami stałymi i płynnymi, wystąpienia dużej ilości pluskiew i gryzoni w budynkach wielorodzinnych, przestrzegania przepisów sanitarnych dla obiektów hotelowo – turystycznych, postępowania ze sprzętem słuchawkowym w muzeum, palenia wyrobów tytoniowych na terenie basenu odkrytego.

Sprawy wszczęte na wniosek stron rozpatrywane były przez inspekcję sanitarną, bądź przekazywane do jednostek odpowiedzialnych za przestrzeganie wymagań. Nawiązywano współpracę z administratorami budynków wielorodzinnych, jednostkami samorządowymi i pomocą społeczną.

7.1. Ocena zaopatrzenia i jakości wody do spożycia

W okresie sprawozdawczym zewidencjonowano 8 wodociągów nadzorowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz 5 innych urządzeń zaopatrujących w wodę do spożycia.

Na podległym terenie znajduje się 10 ujęć wody opartych na wodzie podziemnej, 3 ujęcia wody oparte na wodzie powierzchniowej.

Większość wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz innych podmiotów dostarczających wodę posiada własne ujęcia wody. 3 Przedsiębiorstwa wodociągowe oraz 2 podmioty dostarczające wodę do spożycia nie posiadają własnych ujęć. W tych przypadkach prowadzony jest zakup hurtowy wody od innych zakładów lub przedsiębiorstw wodociągowych.

Nadzór nad jakością wody do spożycia prowadzony jest w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego. Próbkę pobierane są do badań w ramach nadzoru sanitarnego według zatwierdzonych harmonogramów dot. zakresu parametrów i częstotliwości poboru próbek wody z ustalonych punktów monitoringowych (punktów zgodności). W okresie sprawozdawczym pracownicy PSSE w Oświęcimiu pobrali do analizy w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego 134 planowane i 3 doraźne próbki wody do spożycia. Ponadto tut. Inspektorowi przedłożono 155 wyników analiz wody do spożycia wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia oraz inne urządzenia wodociągowe.

W pobranych kwestionowanych próbkach wody do spożycia wystąpiły przekroczenia parametrów:

- 1 przekroczenie parametru mikrobiologicznego (Ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po $68\pm 4\text{h}$),
- 1 przekroczenie parametru fizykochemicznego (Chloroform),
- 1 przekroczenie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych (Ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po $68\pm 4\text{h}$, Mętność, Żelazo).

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wartości parametrów w wodzie do spożycia wydano 3 decyzje płańnicze. Po sprawnie przeprowadzonych przez Administratorów wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i innych urządzeń zaopatrujących w wodę do spożycia działaniach naprawczych, jakość wody uległa poprawie co potwierdziły przedłożone w tut. Stacji wyniki badań wody.

Na podstawie wszystkich wyników badań opracowane zostały oceny okresowe i obszarowe jakości wody, które przesłano do zakładów wodociągowych, urzędów miast i gmin oraz do Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu.

Na koniec 2024r. na podległym terenie jakość wody w sieci wodociągowej spełniała wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. „w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) i wszystkie wodociągi oceniono pozytywnie.

7.2. Ocena miejsc rekreacji wodnej.

W 2024r. Urzędy Miast i Gmin nie zgłosiły żadnych kąpielisk, ani miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli przez ludzi.

7.3. Ocena pływalni

W ewidencji tut. Stacji znajduje się 5 basenów krytych i 4 baseny odkryte rekreacyjne.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 8 basenów.

W 2024 roku pobrano do analizy 84 planowanych próbek wody z niecek basenowych, jacuzzi i systemów cyrkulacji.

W 16 próbkach stwierdzono przekroczenia parametrów (Legionella sp., chloroform, Σ THM, mętność, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48h).

W okresie sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną w związku z wystąpieniem średniego skażenia bakterią Legionella sp. wody ciepłej użytkowej w natrysku krytej pływalni. W przypadku przekroczeń parametrów: ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48h w cyrkulacji niecki, chloroform, Σ THM i mętność wszczęto postępowanie administracyjne, a następnie wydano decyzję umarzającą postępowanie w związku z przedstawieniem przez Administratorów pływalni pozytywnych wyników badań wody uzyskanych po przeprowadzeniu

działań naprawczych. Administratorzy pływalni w przypadku pogorszenia jakości wody przedłożyli w tutejszej Stacji zgłoszenia i opis działań naprawczych oraz kontrolne wyniki badania wody.

W związku z niewłaściwą jakością wody zostało wydanych 7 decyzji płatniczych.

7.4. Ocena w zakresie ciepłej wody użytkowej

W 2024r. pobrano 53 próbki wody ciepłej użytkowej z obiektów użyteczności publicznej:

- 4 próbki w hospicjum,
- 15 próbek w obiektach szpitalnych,
- 8 próbek w ZOL,
- 13 próbek w DPS,
- 13 próbek w Internacie i Akademiku szkoły

W okresie sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu wydał 6 decyzji administracyjnych:

- 3 decyzje dot. wysokiego skażenia bakterią Legionella sp.
- 3 decyzje dot. średniego skażenia bakterią Legionella sp.

Po wykonaniu dezynfekcji i płukaniu sieci oraz przeprowadzeniu badań kontrolnych na podstawie przekazanych przez zarządców sprawozdań z badania wody stwierdzono że jakość wody ciepłej użytkowej jest zgodna z wymaganiami określonymi w części A załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

7.5. Ocena w zakresie gospodarki odpadami stałymi i płynnymi.

Nieczystości stałe z terenu powiatu gromadzone są na 4 składowiskach odpadów stałych: w Brzeszczach, Kętach, Oświęcimiu i Chełmku. Nieczystości płynne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków: w Brzeszczach, Kętach, Łękach, Oświęcimiu, Zatorze – Podolszu, Osieku.

Ścieki z terenu Gminy Chełmek pompowane są do oczyszczalni ścieków w Jaworznie.

7.6. Ocena obiektów użyteczności publicznej - zakłady opieki zdrowotnej.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu znajdują się 3 szpitale.

Obiekty prowadzące działalność leczniczą stacjonarną zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych. Jeden z obiektów posiada awaryjne ujęcie wody do spożycia z wodociągu zakładowego należącego do podmiotu dostarczającej wodę z Oświęcimia.

Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Bieżący stan sanitarno - higieniczny nadzorowanych obiektów zachowany. Ilość, asortyment środków czystości i do dezynfekcji jest wystarczający. Tereny wokół obiektów utrzymane czysto. Na koniec roku nie stwierdzono obiektów ze złym stanem sanitarnym czy technicznym.

Pomieszczenia zakładów opieki zdrowotnej stacjonarnej sprzątane są we własnym zakresie lub przez firmy sprzątające.

Na terenie powiatu nie ma pralni uprawnionej do prania bielizny szpitalnej. W związku z powyższym bielizna szpitalna jest oddawana do prania uprawnionym firmom spoza terenu powiatu oświęcimskiego, którymi szpitale mają podpisane umowy. W trakcie przeprowadzania kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z przechowywaniem zarówno bielizny czystej jak i bielizny brudnej.

Na terenie powiatu nie ma spalarni odpadów. Segregacja odpadów odbywa się już na etapie oddziałów. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach lub kontenerach usytuowanych w altanach śmietnikowych lub na terenie utwardzonym. Odpady komunalne odbierane są przez

specjalistyczne firmy i odwożone na wysypiska odpadów komunalnych. Odpady medyczne gromadzone są na stanowiskach pracy w oryginalnych plastikowych pojemnikach i w workach foliowych koloru czerwonego. Pojemniki i worki opisane zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 02 października 2017r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi” (Dz. U. z 2017r, poz. 1975), przechowywane są w urządzeniach chłodniczych usytuowanych w wydzielonym pomieszczeniu. Odpady odbierane są do utylizacji przez specjalistyczne firmy, które posiadają zgodę na transport odpadów medycznych. Zakłady opieki zdrowotnej wytwarzające odpady medyczne zakaźne posiadają (w zależności od ilości wytwarzanych odpadów) decyzje na wytwarzanie odpadów, zatwierdzony program gospodarki odpadami medycznymi lub złożoną w starostwie powiatowym informację o gospodarowaniu odpadami niebezpiecznymi.

Bieżący stan sanitarno - higieniczny nadzorowanych obiektów zachowany, ilość, asortyment środków czystości i do dezynfekcji jest wystarczający. Tereny wokół obiektów utrzymane czysto. Na koniec roku nie stwierdzono obiektów ze złym stanem sanitarno - technicznym.

7.7. Ocena obiektów użyteczności publicznej – pozostałe objekty użyteczności publicznej.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzono 289 kontroli planowanych oraz 32 kontrole doraźne m.in. w:

- hotelach i obiektach świadczących usługi hotelarskie,
- domach pomocy społecznej,
- noclegowniach,
- zakładach fryzjerskich, gabinetach kosmetycznych i odnowy biologicznej, Studiach tatuażu,
- pralniach,
- targowiskach,
- cmentarzach,
- dworcach,
- środkach transportu,
- obiektach sportowych i kulturalno – widowiskowych,
- terenach rekreacyjnych,
- pływalniach.

7.7.1 Ustępy publiczne i ogólnodostępne.

W ewidencji znajdują się 3 ustępy publiczne (skontrolowano 2) oraz 16 ustępów ogólnodostępnych (skontrolowano 6).

Bieżący stan sanitarno-techniczny obiektów bez uwag. Obiekty wyposażone w umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą oraz mydło w płynie, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk i papier toaletowy.

7.7.2 Baza noclegowa.

W okresie sprawozdawczym zewidencjonowano 77 obiektów hotelarskich, w tym:

- 13 hoteli (skontrolowano 4),
- 4 hostele (skontrolowano 2),
- 3 domy wycieczkowe (skontrolowano 1),
- 2 motele (skontrolowano 0),
- 3 kemping i pole namiotowe (skontrolowano 1),
- 1 schronisko młodzieżowe (skontrolowano 0)

oraz 51 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (skontrolowano 29). Stan sanitarno - porządkowy placówek bazy noclegowej zachowany. Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodnie z wymogami – podpisane są umowy na pranie bielizny z pralniami.

Bielizna czysta przechowywana w magazynach bielizny czystej, bądź w wydzielonych zamykanych szafach. Bielizna brudna gromadzona w pomieszczeniach gospodarczych. Wszystkie obiekty zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągu publicznego, gospodarka odpadami stałymi i płynnymi prowadzona prawidłowo.

7.7.3 Noclegownie

W ewidencji tut. Stacji znajduje się:

- 1 schronisko dla osób bezdomnych wraz z ogrzewalnią w Oświęcimiu,
- 1 schronisko dla osób bezdomnych w Brzeszczach,
- w okresie zimowym 1 ogrzewalnia w Kętach.

Stan sanitarno - porządkowy zachowany. Brudna bielizna pościelowa ze Schroniska w Brzeszczach prana przez firmę zewnętrzną, bielizna w Schronisku w Oświęcimiu prana jest przez użytkowników w pralce znajdującej się w pomieszczeniach sanitarnych obiektu, zgodnie z opracowanym harmonogramem. W ogrzewalni w Kętach brak bielizny pościelowej (dostępne jedynie koce). Pomieszczenia sprzątane są przez użytkowników obiektów lub przez firmę zewnętrzną. Ogólna ilość miejsc noclegowych - 36 w Oświęcimiu, 21 w Brzeszczach oraz 12 w ogrzewalni w Kętach.

7.7.4 Domy Pomocy Społecznej

W 2024 r. w ewidencji tut. Stacji znajdowały się: 4 domy pomocy społecznej (skontrolowano 4) oraz 12 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (skontrolowano 7).

Stan sanitarno-porządkowy zachowany. W domach opieki społecznej stałego pobytu postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe. Bielizna brudna oraz odzież pensjonariuszy prana jest w ramach zawieranych przez DPS umów z pralniami zewnętrznymi. Bielizna czysta pościelowa przechowywana w wydzielonych magazynach bielizny czystej, natomiast odzież pensjonariuszy przechowywana w zamykanych szafach w pokojach pobytu. Ilość i asortyment środków czystości i dezynfekcyjnych wystarczające - przechowywane w pomieszczeniach gospodarczych.

Inne obiekty organizacyjne pomocy społecznej prowadzą dzienny pobyt dla osób niepełnosprawnych bez prowadzenia żywności zbiorowej, zapewniając rehabilitację, terapię zajęciową oraz porady psychologa. Pomieszczenia utrzymane czysto, sprzątane we własnym zakresie.

7.7.5 Zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne świadczące więcej niż jedną usługę.

W 2024r. zewidencjonowano:

- 123 zakłady fryzjerskie (skontrolowano 63),
- 80 gabinetów kosmetycznych (skontrolowano 80),
- 7 zakładów tatuażu (skontrolowano 6),
- 37 innych zakładów prowadzących więcej niż jedną usługę (skontrolowano 30),
- 28 zakładów odnowy biologicznej (skontrolowano 21).

Wszystkie zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej są zaopatrzone w wystarczającą ilość środków dezynfekcyjnych. W zakładach fryzjerskich i kosmetycznych stosowana jest bielizna jednorazowego użytku, traktowana po użyciu jako odpad komunalny oraz bielizna wielokrotnego użytku – zabierana do prania w domu właściciela.

W zakładach fryzjerskich dezynfekcja narzędzi prowadzona jest w roztworach środków dezynfekcyjnych i w sanityzatorach UV. W gabinetach kosmetycznych narzędzia mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki, po dezynfekcji są sterylizowane w autoklawach

będących na wyposażeniu salonów, lub w ramach umowy na sterylizację narzędzi zawartą z prywatnymi gabinetami zabiegowymi. Gabinety, w których są wytwarzane odpady niebezpieczne posiadają jednorazowe pojemniki na odpady, urządzenia chłodzące do przechowywania odpadów.

W okresie sprawozdawczym w zdecydowanej większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym obiekcie zakładu kosmetycznego stwierdzono zły stan sanitarno – higieniczny (niezachowanie należytej czystości przy świadczeniu usług) i w związku z tym został nałożony mandat karny na właściciela i została wydana decyzja płatnicza.

7.7.6 Dworce autobusowe, przystanki i środki transportu.

W 2024r. w ewidencji znajdował się 1 przystanek dworcowy MZK i PKS i 1 dworzec kolejowy. Kontrole w tym obszarze nie były zaplanowane.

Zewidencjonowano w 2024r 14 firm transportowych zajmujących się przewozem osób. Przeprowadzono 4 kontrole środków transportu (autokary wycieczkowe, busy do przewozu osób na wyznaczonych trasach).

7.8. Wnioski stron

Rozpatrzono 29 interwencji na wniosek stron dotyczące m.in. uciążliwości dla mieszkańców z powodu nieprawidłowej eksploatacji mieszkań i klatki schodowej w budynkach wielorodzinnych, usytuowania oraz przepełnienia pojemników na odpady komunalne, pogorszenia jakości wody w sieci wodociągu publicznego, stanu sanitarnego w zakładzie kosmetycznym, działalności fryzjerskiej mobilnej, uciążliwości wynikającej z nieprawidłowej gospodarki odpadami stałymi i płynnymi, wystąpienia dużej ilości pluskiew i gryzoni w budynkach wielorodzinnych, przestrzegania przepisów sanitarnych dla obiektów hotelowo – turystycznych, postępowania ze sprzętem słuchawkowym udostępnianym podczas zwiedzania muzeum, palenia wyrobów tytoniowych na terenie basenu odkrytego.

Sprawy wszczęte na wniosek stron rozpatrywane były przez inspekcję sanitarną, bądź przekazywane do jednostek odpowiedzialnych za przestrzeganie wymagań. Nawiązywano współpracę z administratorami budynków wielorodzinnych, jednostkami samorządowymi i pomocą społeczną.

7.9. Postępowanie ekshumacyjne

W okresie sprawozdawczym wydano 13 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok. Osoby przeprowadzające ekshumację posiadały odzież ochronną i środki do dezynfekcji. Ekshumowane zwłoki lub szczątki w workach foliowych i drewnianych skrzyniach, bądź w trumnach przewożone były do kremacji lub do grobu na innym cmentarzu wyspecjalizowanymi środkami transportu.

Wydano również 21 postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

8. Ocena stanu sanitarnego obiektów nauczania i wychowania za rok 2024

W 2024r. pod nadzorem PSSE w Oświęcimiu były ogółem 166 obiektów nauczania i wychowania, w tym:

- funkcjonujące samodzielnie: 104 placówki tj.
 - Żłobki/kluby dziecięce - 18,
 - Przedszkola - 45,
 - Szkoły Podstawowe - 31,
 - Licea Ogólnokształcące - 4,
 - Szkoły policealne – 6.
- Zespoły szkół: 33 zespoły, w tym:

- Przedszkola – 24 placówki,
- Szkoły Podstawowe – 24 placówki,
- Licea Ogólnokształcące – 7 placówek,
- Technika – 7 placówek,
- Szkoły branżowe – 6 placówek,
- Warsztaty szkolne – 2 placówki,
- Internat – 2 placówki,
- Szkoły wyższe - 1 placówka,
- Domy studenckie – 1 placówka,
- Placówki z pobytem całodobowym: specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy – 1 placówka,
- Placówki z pobytem całodobowym: placówki opiekuńczo wychowawcze – 1 placówka,
- Placówki wsparcia dziennego - 8 placówek,
- Placówki wychowania pozaszkolnego - 17 placówek.

Ponadto dodatkowo 28 obiektów – placówki mieszczą się w kilku obiektach, dot. zespołów w których poszczególne placówki zlokalizowane są pod innymi adresami lub jedna placówka jest w różnych obiektach, tj.:

- w przypadku 5 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie - lokalizacja placówek w dwóch różnych obiektach, a w jednym przypadku w trzech obiektach pod różnymi adresami (ogółem 6 obiektów);
- w przypadku 1 szkoły podstawowej funkcjonującej samodzielnie - lokalizacja w dwóch różnych obiektach;
- w przypadku 13 zespołów szkół – lokalizacja 10 przedszkoli i 3 szkół podstawowych w obiektach pod innymi adresami,
- w przypadku 1 Zespołu Szkoły i Szkolnego Schroniska - Schronisko w wydzielonej części,
- W przypadku 2 zespołów szkół – 2 internaty i 2 warsztaty wchodzą w ich strukturę,
- Placówki z pobytem całodobowym: 1 ośrodek szkolno-wychowawczy (szkoła i internat) oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze 1 (druga placówka zlokalizowana w innym mieście jest filią) – obydwie placówki funkcjonują w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

8.1. Realizacja kontroli placówek pobytu dzieci i młodzieży

W 2024r. przeprowadzono 120 kontroli kompleksowych wynikających z harmonogramu nadzoru nad obiektami. Skontrolowano 16 żłobków, 44 przedszkola, 16 szkół podstawowych, 29 zespołów szkół, 2 licea ogólnokształcące, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 2 placówek opiekuńczo – wychowawczych, 3 placówek wsparcia dziennego oraz 7 placówkę wychowania pozaszkolnego. Ponadto prowadzono kontrole sezonowe (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) w liczbie ogółem 20, a także 4 kontrole nieplanowe dot. przygotowania szkół nowego roku szkolnego, 4 kontrole doraźne oraz kontrole placówek, mieszczących się w kilku obiektach, np. zespoły, w których poszczególne placówki są pod innymi adresami – ogółem 22 kontrole.

Dodatkowo przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych.

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 177 kontroli sanitarnych.

8.2. Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

W 2024 roku nie stwierdzono budynków w stanie technicznym nie pozwalającym na ich użytkowanie oraz placówek nauczania i wychowania niespełniających wymagań

sanitarnohigienicznych i/lub technicznych. W 2024 roku nie dokonano zamknięć czy unieruchomień obiektów pobytu dzieci i młodzieży.

W roku 2024 w ramach działalności pionu Higieny Dzieci i Młodzieży nie wydano decyzji administracyjnych w tym również decyzji płatniczych. Wydano 1 decyzję przedłużającą w przypadku jednej szkoły funkcjonującej samodzielnie dot. dwóch boisk szkolnych. Uczniowie tej szkoły aktualnie korzystają z innych obiektów sportowych.

W 2024r. nie wystosowano wystąpień pokontrolnych oraz nie nałożono mandatów karnych.

8.3. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

W 2024r. w powiecie Oświęcim oddano do użytku trzy placówki (2 żłobki i przedszkole). Dwie placówki (żłobek oraz przedszkole) – nowo otwarte w obiektach nowo oddanych, jedna placówka (żłobek) – nowo otwarty w obiekcie istniejącym. Nowo otwarte obiekty zostały zaopiniowane i odebrane przez pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Uzyskały pozytywną opinię sanitarną.

Jedna placówka (szkoła podstawowa) została rozbudowana o jedno skrzydło oraz o jedno piętro. W nowej części powstały nowe sale lekcyjne, ciągi komunikacyjne oraz sala do ćwiczeń. Trzy Zespoły Szkół zostały rozbudowane na cele szkolno – przedszkolne oraz szkolne. W dwóch rozbudowanych zespołach wydzielono pomieszczenia: sale lekcyjne, pomieszczenia sanitarne, ciągi komunikacyjne oraz gabinety specjalistyczne. W jednym zespole wykonano adaptację części pomieszczeń mieszkalnych na funkcje szkolno-przedszkolne tj. sale dla dzieci, pomieszczenie sanitarne oraz ciągi komunikacyjne.

W 2024r. żadna placówka nie została zlikwidowana.

W nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania w 2024r. przeprowadzono generalne remonty w 9 obiektach, tj.:

- jedna placówka (szkoła podstawowa) po generalnym remoncie: malowanie wszystkich sal dydaktycznych oraz salki do gimnastyki korekcyjnej, remont podłóg i pomieszczeń sanitarnych, termomodernizacja budynku.
- osiem placówek (zespoły szkół) po generalnych remontach: prace termomodernizacji w czterech obiektach, wymiana instalacji elektrycznej i oświetlenia w całym obiekcie w dwóch placówkach, remont dachu w trzech obiektach, wymiana stolarki okiennej w czterech obiektach, wymiana stolarki drzwiowej wewnętrznej w pięciu obiektach, malowanie obiektu w pięciu placówkach, modernizacje pomieszczeń dydaktycznych w pięciu obiektach.

W nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania w 2024r. prowadzono również bieżące prace remontowe dotyczące tylko niektórych pomieszczeń. Remonty bieżące wykonano w 8 żłobkach, w 35 przedszkolach, w 5 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie i w 12 zespołach. Prace remontowe obejmowały m.in. remonty ścian (malowanie całych pomieszczeń lub fragmentów ścian), remonty podłóg w niektórych pomieszczeniach, częściowe remonty instalacji elektrycznej, wymianę lamp, zakup zestawów ławek szkolnych i innych mebli, w tym do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych, remonty i naprawę sprzętu, montaż rolet lub żaluzji w pomieszczeniach dydaktycznych, odnowienie pasów ostrzegawczych na schodach.

8.4. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W ramach nadzoru nad zapewnieniem prawidłowych warunków pobytu w placówkach oświatowych dzieci i młodzieży przeprowadzono oceny w zakresie: dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci/uczniów oraz higienicznych ocen rozkładów zajęć lekcyjnych.

Nie przeprowadzano badań natężenia oświetlenia sztucznego.

Wszystkie skontrolowane szkoły posiadają aktualne wyniki pomiarów natężenia oświetlenia.

Wyniki pomiarów są prawidłowe – spełniają normy.

W kontrolowanych placówkach oświetlenie jest kompletne.

8.4.1. Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów

W 2024 r. ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów przeprowadzono ogółem w 34 placówkach,

w 130 oddziałach, na 2647 stanowiskach, tj.: w 22 przedszkolach w 3 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie oraz w 9 zespołach szkolno-przedszkolnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach oceny dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków/ uczniów podczas kontroli sprawdzane jest również wycechowanie i oznakowanie sprzętu. Przy kompleksowych kontrolach szkół każdorazowo sprawdzane jest udokumentowanie dostosowania mebli do zasad ergonomii, tj. pomiar wzrostu uczniów i dostosowanie wielkości ławki do ucznia. Dyrektorzy szkół posiadają normy dotyczące prawidłowego dostosowania sprzętu do wzrostu uczniów.

8.4.2. Higieniczna ocena rozkładów lekcji

W 2024 r. plany lekcji oceniono w 47 szkołach, w 595 oddziałach, tj. :

- w szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie: 16 placówek,
- w liceach ogólnokształcących: 2 placówki,
- w zespołach szkół: 29 placówek.

Nie stwierdzono rozkładów zajęć niezgodnych z zasadami higieny umysłowej pracy ucznia.

8.4.3. Mikroklimat pomieszczeń

Podczas kontroli sanitarnych w placówkach zwraca się uwagę na zagęszczenie w pomieszczeniach, zwłaszcza w przedszkolach oraz na mikroklimat pomieszczeń w których przebywają dzieci i młodzież.

W ramach oceny właściwego mikroklimatu w nadzorowanych placówkach szczególną uwagę zwraca się na temperaturę, wietrzenie sal dydaktycznych. Udzielane są instruktaże dot. potrzeby systematycznego wietrzenia pomieszczeń oraz korzystania z mikrowentylacji, w szczególności przy plastikowej stolarni okiennej, a także zapewnienia i korzystania z termoregulacji na grzejnikach c.o.

W 2024 r. nie dokonywano pomiarów temperatury powietrza w placówkach.

W placówkach przedszkolnych i żłobkach zapewniono w pomieszczeniach termometry.

8.4.4. Ocena możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

Podczas kontroli sanitarnych w szkołach różnego szczebla nauczania każdorazowo sprawdzano w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1604 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami rozporządzenia - § 4 a - w szkole lub placówce zapewnia się uczniom miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników w szafkach indywidualnych, wydzielonych półkach indywidualnych lub półkach zbiorowych w klasach. Także niektóre placówki dodatkowo dokonują zakupu indywidualnych szafek z przeznaczeniem wyłącznie na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych. Ponadto coraz częściej szatnie centralne po modernizacjach wyposaża się w indywidualne szafki ubraniowe, wyposażone w półki, gdzie uczniowie również mają możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. Nie rozwiązuje to jednak problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków.

Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej, którzy lekcje zawsze mają w swoich salach i sale wyposażane są w indywidualne półki lub szuflady

8.4.5. Prowadzenie dożywiania w szkołach

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2024r. stwierdzono, że 41 skontrolowanych szkół wydawało ciepłe posiłki obiadowe, w tym: obiady pełne – 35 szkół, obiady jednodaniowe – 6 szkół.

Drugie śniadania organizowało 7 szkół na 41 skontrolowanych.

Napoje (mleko lub herbatę) wydawało 26 szkół.

Z dożywiania w 2024r. skorzystało 4591 uczniów, w tym z: posiłków pełnych obiadowych - 4490 uczniów, z posiłków obiadowych jednodaniowych - 101 uczniów, drugich śniadań - 277 uczniów, natomiast z napoju - 3137 uczniów.

Ogółem z posiłków dofinansowanych skorzystało 132 uczniów.

8.4.6. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach

W roku 2024 przeprowadzono kontrole w 47 szkołach wszystkich szczebli nauczania. Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami posiadają 29 szkoły (tj. 61,7% skontrolowanych), w tym do własnej dyspozycji - 29 placówki. W kolejnych 15 placówkach (tj. 31,9% skontrolowanych) profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami jest świadczona w pomieszczeniach zastępczych (gabinet pedagoga/psychologa szkolnego lub wydzielone wyłącznie dla pielęgniarki pomieszczenie). W pozostałych 3 szkołach (6,3% skontrolowanych) profilaktyczna opieka zdrowotna zapewniona jest poza placówką.

Wszystkie skontrolowane szkoły miały zapewnioną opiekę stomatologiczną, tj.: w przypadku 8 szkół zapewniony dentobus, w przypadku 39 szkół gabinet stomatologiczny poza terenem szkoły.

Gabinetów stomatologicznych na terenie szkoły nie stwierdzono.

8.4.7. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ocenie infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego uznano za niezapewniające warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego te szkoły, które nie posiadają ani sali gimnastycznej, ani sali zastępczej lub rekreacyjnej, ani boiska. Na terenie powiatu Oświęcim nie ma takich szkół.

W żadnej ze szkół niezależnie od posiadanej infrastruktury nie prowadzi się zajęć wf na korytarzu.

8.4.8. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

W roku 2024 nie stwierdzono placówek oświatowo - wychowawczych funkcjonujących:

- bez wodociągu,
- bez kanalizacji,
- z ustępami zewnętrznymi,
- bez dostępu do ciepłej wody w sanitariatach,

Dostęp do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w sanitariatach uczniowskich i łazienkach dla dzieci, zapewniony jest we wszystkich placówkach.

Podczas kontroli nie stwierdzono w żadnej placówce braku bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

W ostatnich latach nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia wystarczających środków do higieny osobistej w sanitariatach, jak i stanu sanitarno-higienicznego toalet.

8.5. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku sprawozdawczym prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, oceniono warunki ich przechowywania oraz obowiązującą w tym zakresie dokumentację. W szkołach posiadających substancje i mieszaniny chemiczne, podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na zagadnienia dotyczące właściwego oznakowania, zabezpieczania, przechowywania substancji i mieszanin niebezpiecznych, posiadania wymaganych kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych.

Ogółem na 74 skontrolowane placówki szkolne – 6 placówek posiada na stanie substancje chemiczne. W kontrolowanych placówkach przechowywanie tych substancji, oznakowanie oraz inne wymogi - zgodne z przepisami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych placówkach.

8.6. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2024r. - Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.

Pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży prowadzili kontrole sanitarne turnusów wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. Łącznie przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych (4 wypoczynek zimowy i 16 wypoczynek letni), w tym ogółem 16 kontroli turnusów wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowano głównie w szkołach podstawowych, zespołach szkół oraz w centrach kultury i obiektach sportowych.

Na skontrolowanych turnusach z wypoczynku skorzystało łącznie 649 dzieci i młodzieży, w tym z wypoczynku letniego korzystało 511 dzieci, z czego 479 dzieci i młodzieży z wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania. Z wypoczynku zimowego organizowanego w powiecie oświęcimskim skorzystało 138 uczestników, w tym z organizowanych zajęć w miejscu zamieszkania 110 dzieci.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży - właściwe we wszystkich kontrolowanych placówkach.

Podczas kontroli nie odnotowano przypadków zachorowania i urazów wśród uczestników.

9. Nadzór nad zakładami pracy.

Na koniec roku 2024 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Oświęcimiu było 817 zakładów pracy zatrudniających łącznie 20057 pracowników.

Skontrolowano 277 zakładów pracy zatrudniających łącznie 9904 pracowników.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w 2024r. w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak lub nieaktualne badania czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy – w 16 zakładach pracy,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia – w 1 zakładzie pracy,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego – w 5 zakładach pracy,
- zły stan higieniczny – sanitarny pomieszczeń pracy lub pomieszczeń higieniczno-sanitarnych – w 12 zakładach pracy,
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących substancji, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – w 5 zakładach,

- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w ich postaci własnej, jako składników mieszanin lub w wyrobach. – w 1 zakładzie.
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w ich postaci własnej, jako składników mieszanin lub w wyrobach – w 1 zakładzie.
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych – w 1 zakładzie.

W związku z w/w nieprawidłowościami w 2024r. wydano 35 decyzji administracyjnych, w tym nakazów m.in.

- w zakresie substancji i mieszanin chemicznych – 3 nakazy,
- w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 7 nakazów,
- dotyczących badań i pomiarów środowiska pracy – 74 nakazy,
- w zakresie substancji, ich mieszanin lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 20 nakazów,
- w zakresie produktów biobójczych – 1 nakaz.

W 2024r. nie wydano żadnej decyzji w zakresie czynników biologicznych w środowisku pracy, w zakresie prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 oraz obniżenia stężeń i natężeń czynników.

W 2024r. nie wydano żadnej decyzji nakazującej unieruchamianie dany zakład.

W roku 2024 zakończono egzekwowanie 69 decyzji wydanych w roku bieżącym oraz latach ubiegłych. W związku z wyegzekwowaniem w/w decyzji poprawę warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN uzyskano dla grupy 1195 pracowników. Wyegzekwowane decyzje dotyczyły w większości:

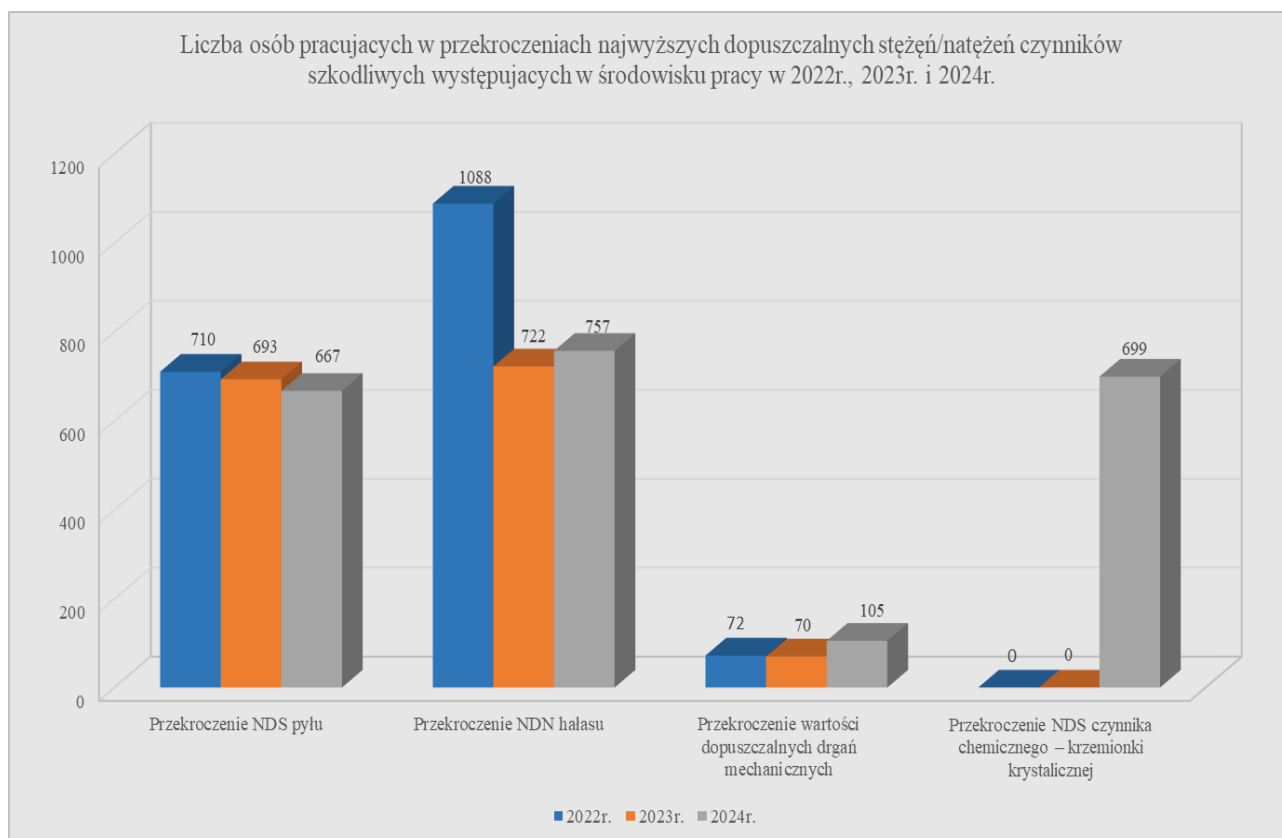
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- zapewnienia prawidłowego wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy,
- przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i dodatkowego ryzyka wynikającego z palenia tytoniu oraz środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia narażenia.
- poinformowania pracowników i ich przedstawicieli o narażeniu na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, którymi są prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy.
- oznakowania odpowiednimi napisami i znakami ostrzegawczymi miejsca stwarzające ryzyko dla zdrowia pracowników związanych z występowaniem czynników rakotwórczych.

W 2024r. w 51 zakładach pracy występowały przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN wynosi 1367, w tym:

- 667 osób w przekroczeniu NDS pyłu – w 1 zakładzie pracy,
- 699 osób w przekroczeniu NDS czynnika chemicznego – krzemionki krystalicznej – w 1 zakładzie pracy,
- 757 osób w przekroczeniu NDN hałasu – w 46 zakładach pracy,
- 105 osób w przekroczeniu wartości dopuszczalnych drgań mechanicznych – w 12 zakładach pracy,

W mikroklimacie umiarkowanym niezgodnym z normą pracuje 131 osób w 9 zakładach, a w niedoświetleniu 304 osoby w 7 zakładach pracy.

Rys. 16 Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDN i NDS w latach 2022, 2023 i 2024.

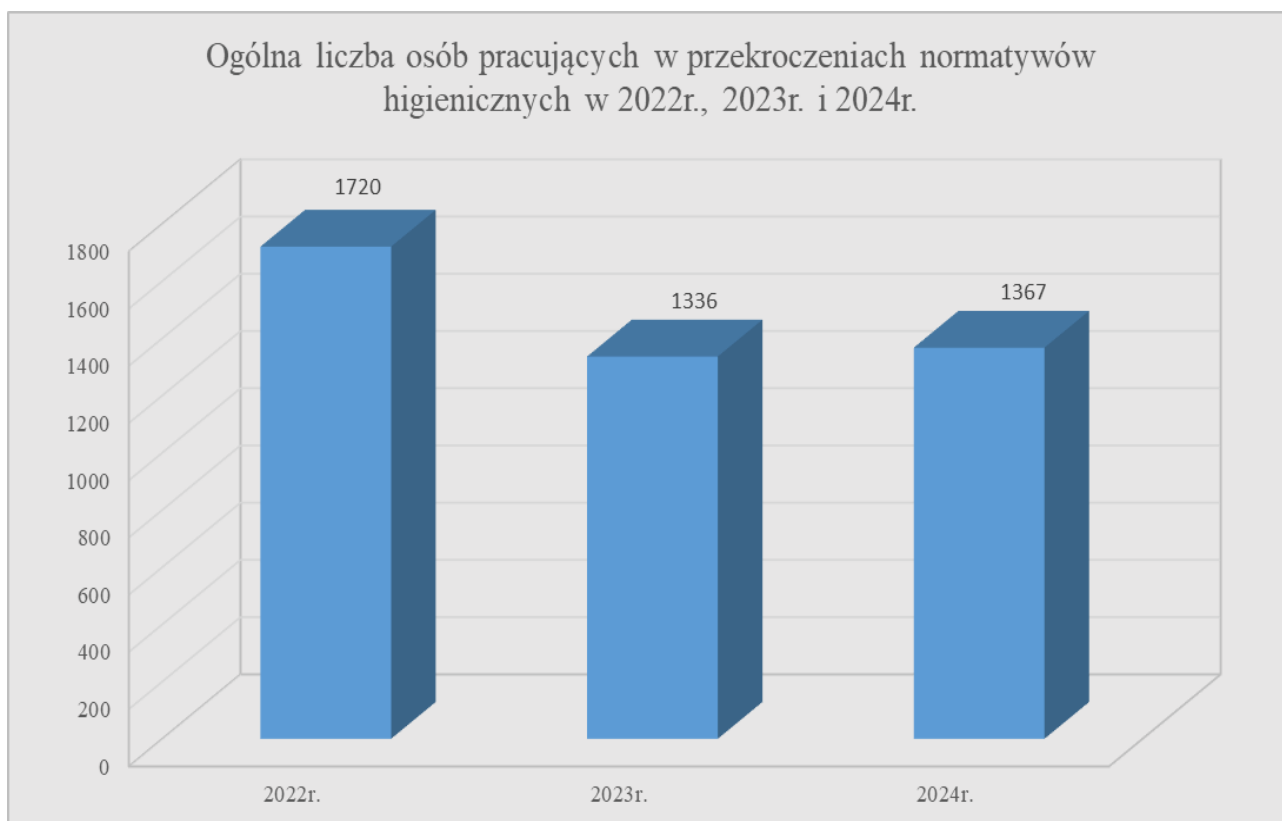

Na terenie powiatu oświęcimskiego najczęściej odnotowywane przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą hałasu oraz zapylenia, a także czynnika chemicznego – krzemionki krystalicznej. Hałas jest czynnikiem, który występuje w wielu gałęziach przemysłu i który nie zawsze jest możliwy do wyeliminowania, pomimo zastosowania różnych technologii i zabezpieczeń. Największe przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu corocznie odnotowywane jest w jednym zakładzie pracy na terenie powiatu oświęcimskiego, który ze względu na specyfikę prac prowadzonych w tym zakładzie nie ma możliwości wyeliminowania nadmiernego zapylenia. W tym zakładzie pracy również występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia krzemionki krystalicznej. Jednak należy zaznaczyć, że pracodawca stara się ograniczyć narażenie pracowników poprzez wykorzystanie różnych obecnie dostępnych technologii oraz zabezpieczeń jak np. zastosowanie odpowiedniej wentylacji, zastosowanie odpowiednich urządzeń, w których zainstalowany jest mechanizm zraszania w celu zmniejszenia zapylenia, zaopatrzenie pracowników we właściwie dobrane środki ochrony indywidualnej - maski p. pyłowe, ochronniki słuchu.

W zakładach pracy w powiecie oświęcimskim, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, zwłaszcza w stężeniach ponadnormatywnych, obserwowana jest tendencja wzrostowa w stosunku do nakładów finansowych jakie ponoszą zakłady pracy na zakup właściwych środków ochrony indywidualnej. Świadczy to o zwiększonym zaangażowaniu pracodawców w zapewnianie pracownikom bezpiecznych warunków pracy oraz zwiększaniu się świadomości samych pracowników w odniesieniu do zagrożeń jakie stwarza środowisko pracy.

Ogólna liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych w 2024r. jest wyższa o 31 w stosunku do roku 2023, ale niższa w porównaniu z rokiem 2022.

Rys. 17 Ogólna liczba osób zatrudnionych w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych w latach 2022-2024.

Na terenie powiatu oświęcimskiego w 2024r. znajdowało się 137 zakładów zatrudniających pracowników w narażeniu lub kontakcie z substancjami, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W roku 2024 przeprowadzono 75 kontroli w 66 zakładach pracy. W skontrolowanych w 2024r. zakładach pracy stwierdzono, że na substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym ogółem narażonych jest lub pracuje w kontakcie 1866 pracowników, w tym 159 kobiet i 1707 mężczyzn. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nieprzekazania „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach czynnikach lub procesach technologicznych o oddziaływaniu rakotwórczym lub mutagennym”, do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Okręgowego Inspektora Pracy,
- nieprzeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz dodatkowego ryzyka wynikającego z palenia tytoniu oraz środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia narażenia,
- niepoinformowania pracowników i ich przedstawicieli o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

- nieoznakowania odpowiednimi napisami i znakami ostrzegawczymi miejsc stwarzających ryzyko dla zdrowia pracowników związanych z występowaniem czynników rakotwórczych,
- nieuwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego czynników rakotwórczych.

W związku ze stwierdzonymi w/w nieprawidłowościami wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących ich usunięcie.

Pomimo nieprawidłowości stwierdzonych podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w 2024r. w zakładach pracy na terenie powiatu oświęcimskiego kontrolowany stan sanitarny zakładów pracy nadzorowanych przez inspekcję sanitarną systematycznie się poprawia. Zauważalna jest zmiana podejścia pracodawców i pracowników do zagadnień związanych z higieną pracy. Dotyczy to zwłaszcza zakładów nowopowstałych, których możliwości finansowe pozwalają na wdrożenie nowych, bardziej higienicznych technologii. Również w zakładach prowadzących działalność w starych, niekiedy adoptowanych na potrzeby zakładu pomieszczeniach, zauważalna jest poprawa stanu sanitarno-technicznego. Najgorsze warunki higieniczno-sanitarne zwykle stwierdzane są w zakładach pracy, w których pomieszczenia pracy i pomieszczenia higieniczno-sanitarne pracodawca dzierżawi od innej firmy. W większości związane jest to z ograniczonymi możliwościami jakie ma pracodawca w odniesieniu do remontów pomieszczeń, które dzierżawi.

10. Nadzór nad chemikaliami

W zakresie substancji i mieszanin chemicznych w 2024r. prowadziło działalność:

- 159 zakładów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne w tym:
 - 3 producentów;
 - 11 dalszych użytkowników – formulatorów;
 - 145 dystrybutorów;
- 456 zakładów stosujących w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne.

W 2024r. przeprowadzono 160 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi. Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie substancji i mieszanin chemicznych. Nieprawidłowość dotyczyła wprowadzania do obrotu nieprawidłowo oznakowanych mieszanin chemicznych. W związku z powyższym została wydana decyzja administracyjna nakazująca usunięcie tej nieprawidłowości.

Na terenie powiatu oświęcimskiego w 2024r. znajdowało się 106 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 1 podmiot zobowiązany do rejestracji produktów biobójczych. Sekcja Nadzoru Higieny Pracy PSSE w Oświęcimiu w 2024r. przeprowadziła 45 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w 38 firmach. Podczas 1 kontroli w 1 firmie stwierdzono nieprawidłowość, tj. wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót tymi produktami biobójczymi. Podczas kontroli stwierdzono 1 produkt nie posiadający wymaganego pozwolenia. W związku z tym, iż produkty biobójcze nie posiadające stosownych pozwoleń na obrót mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi, ponieważ nie przeszły pomyślnie badania wskazujących na ich skuteczność oraz bezpieczeństwo w zakresie stosowania, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu wydał decyzję nakazującą wstrzymanie udostępniania na rynku w/w produktu biobójczego. Strona odwołała się od decyzji tut. Inspektora Sanitarnego. Obecnie sprawa jest rozpatrywana przez WSA w Krakowie.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotykowych kategorii 2 i kategorii 3 w 2024r. działalność prowadziło 20 zakładów. Wszystkie w/w zakłady wprowadzały do obrotu tylko prekursorzy kategorii 3. Na terenie powiatu oświęcimskiego znajdowało się 39 podmiotów stosujących w działalności zawodowej prekursorzy narkotyków. W 2024r. w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków przeprowadzono 17 kontroli w zakresie stosowania w działalności

zawodowej prekursorów narkotykowych oraz 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotykowych. W trakcie przeprowadzania kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie, w związku z powyższym nie wydano decyzji.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oświęcimiu współpracuje z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu w zakresie wprowadzania do obrotu produktów mogących stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, tj. środków zastępczych. W 2024r. nie przeprowadzono wspólnie z funkcjonariuszami policji kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Tut. Stacja ponadto współpracuje z Prokuraturą Rejonową w Oświęcimiu oraz Zespołem Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu w zakresie zgłaszania zatruc środków zastępczymi, w których zgony osób były spowodowane bezpośrednio lub pośrednio użyciem przez nie substancji psychoaktywnych (z wyłączeniem alkoholu), również zgonów osób, co do których istniało podejrzenie, że były spowodowane takimi substancjami. W 2024r. nie zgłoszono zgonów jak i również zatruc spowodowanych użyciem substancji o których mowa powyżej.

Zostały przeprowadzone 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów konopnych na bazie konopi włóknistych, które mogą zawierać w składzie niedozwolone substancje psychotropowe z grup I-P oraz II-P t.j. HHC, HHC-O, HHC-P, THC>0,3%, THC-P. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że w ofertach handlowych skontrolowanych obiektów nie znajdowały się produkty, co do których istnieje podejrzenie, iż są środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz które są na bazie konopi włóknistych zawierających w składzie niedozwolone substancje psychotropowe z grup I-P oraz II-P t.j. HHC, HHC-O, HHC-P, THC>0,3%, THC-P. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne, w tym:

- 1 ogólną w zakresie wprowadzania do obrotu produktów mogących stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, tj. środków zastępczych oraz
- 2 kontrole na wniosek Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie w zakresie produktów zawierających w swoim składzie kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomor czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje.

Podczas w/w czynności kontrolnych ustalono, że nie są wytwarzane i wprowadzane do obrotu produkty mogące stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi t.j. środki zastępcze w rozumieniu Ustawy z dnia 25 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

11. Nadzór nad kosmetykami

W zakresie wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi na terenie powiatu oświęcimskiego w 2024r. prowadziło działalność 75 obiektów, tj:

- 4 zakłady wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne,
- 1 zakład tylko konfekcjonujący produkty kosmetyczne,
- 70 obiektów zajmujących się tylko obrotem produktami kosmetycznymi (66 sklepów i 4 hurtownie).

W 2024r. Sekcja Nadzoru Higieny Pracy przeprowadziła w sumie 47 kontroli, w tym:

- 4 kontrole w zakresie wprowadzanie do obrotu produktów kosmetycznych (kontrole przeprowadzone w zakładach wytwarzających i konfekcjonujących),
- 34 kontrole w zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych,
- 9 kontroli w zakresie poboru próbek kosmetyków.

W 2024r. pobrano do badań 12 próbek kosmetyków. Żadna próbka nie została zakwestionowana.

W trakcie jednej kontroli stwierdzono wprowadzanie do obrotu 1 produktu kosmetycznego niewłaściwie oznakowanego oraz bez wymaganej dokumentacji określonej w art. 11 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych (Dz. U. L. 342 z dnia 22 grudnia 2009 r., s. 59 z późn. zm.), tj. wprowadzanie do obrotu produktu kosmetycznego bez:

- a) opisu produktu kosmetycznego, umożliwiające łatwe przyporządkowanie dokumentacji produktu do danego produktu kosmetycznego,
- b) raportu bezpieczeństwa produktu kosmetycznego,
- c) opisu metod produkcji i oświadczenia o zgodności z dobrą praktyką produkcji,
- d) dowodu deklarowanego działania,
- e) danych dotyczących wszelkich testów na zwierzętach, przeprowadzonych przez producenta, jego przedstawicieli lub dostawców w trakcie opracowania lub oceny bezpieczeństwa produktu kosmetycznego lub jego składników, w tym testów na zwierzętach przeprowadzanych w celu spełnienia wymogów przepisów ustawowych lub wykonawczych obowiązujących w krajach trzecich.

W związku z powyższym została wydana decyzja nakazująca wstrzymanie wprowadzania do obrotu produktu kosmetycznego do czasu zapewnienia dokumentacji przedmiotowego produktu kosmetycznego, o której mowa w art. 11. ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych (Dz. U. L. 342 z dnia 22 grudnia 2009 r., s. 59 z późn. zm.) oraz do czasu właściwego oznakowania opakowania. Ponadto nałożono również karę pieniężną na kwotę 2000,00 zł.

12. Choroby Zawodowe

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oświęcimiu w 2024r. zgłoszono 68 podejrzeń w zakresie chorób zawodowych. Przeprowadzono 70 postępowań wyjaśniających oraz sporządzono 81 kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano 36 decyzji, w tym:

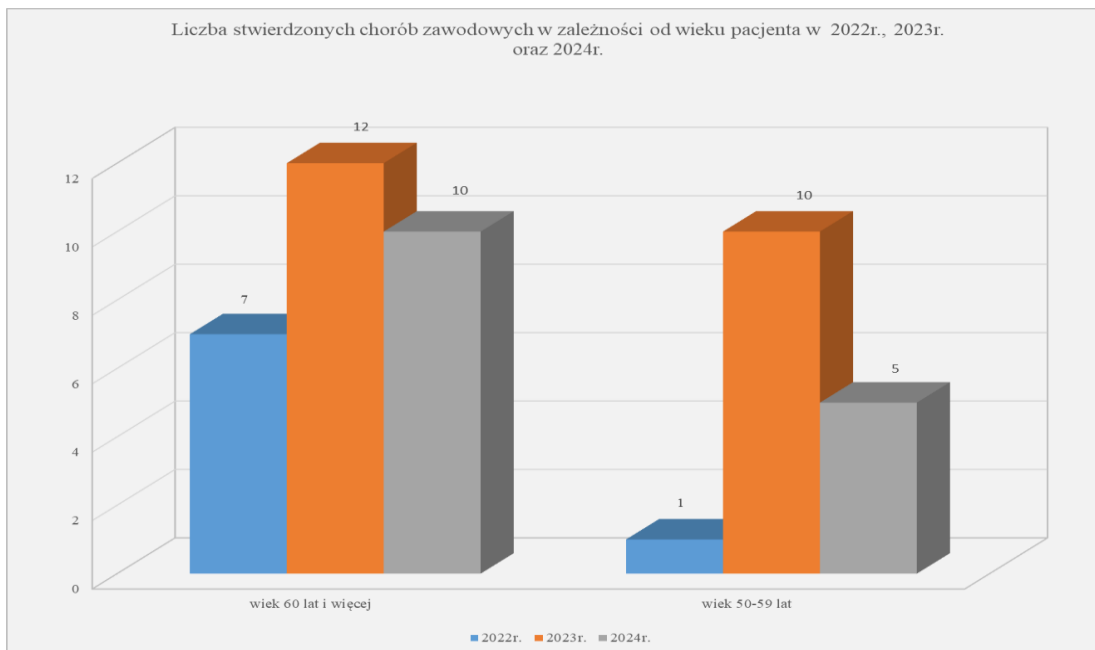
- 16 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej;
- 20 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzono 15 chorób zawodowych (decyzje prawomocne na koniec 2024r.), stanowiących następujący udział procentowy:

- pylice płuc – 73% (11 decyzji),
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 20% (3 decyzje),
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - rak płuca, rak oskrzeli – 7 % (1 decyzja).

Najwięcej chorób zawodowych stwierdzono w przedziale wiekowym 60 lat i więcej tj. stwierdzono 10 chorób zawodowych. Stanowiły one 67 % wszystkich stwierdzonych w 2024r. chorób zawodowych. W przedziale wiekowym 50 – 59 lat stwierdzono 5 chorób zawodowych, co stanowiło 33 % wszystkich stwierdzonych w 2024r. chorób zawodowych. W przedziale wiekowym 20-29 lat, 30-39 lat i 40-49 lat nie stwierdzono żadnej choroby zawodowej.

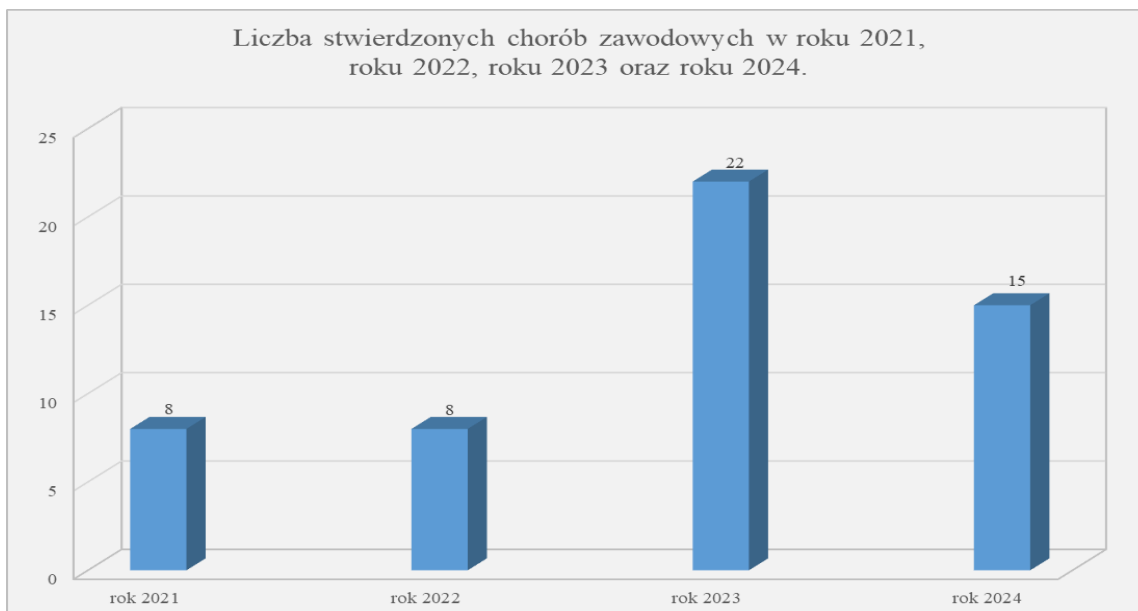
Rys. 18 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w zależności od wieku pacjenta.

Biorąc pod uwagę okres narażenia na czynnik szkodliwy, który wywołał chorobę zawodową – 14 stwierdzonych chorób zawodowych dotyczyło pracowników narażonych na dany czynnik szkodliwy przez 20 lat i dłużej – co stanowiło 93% wszystkich stwierdzonych w 2024r. chorób zawodowych. 1 stwierdzona choroba zawodowa dotyczyła pracownika narażonego na dany czynnik szkodliwy przez okres od 10 do 19 lat, co stanowiło 23% wszystkich stwierdzonych w 2024r. chorób zawodowych.

Ilość stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie oświęcimskim w 2024r. zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2021 i 2022 ale zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2023.

Rys. 19 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w poszczególnych latach 2021 – 2024

14. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

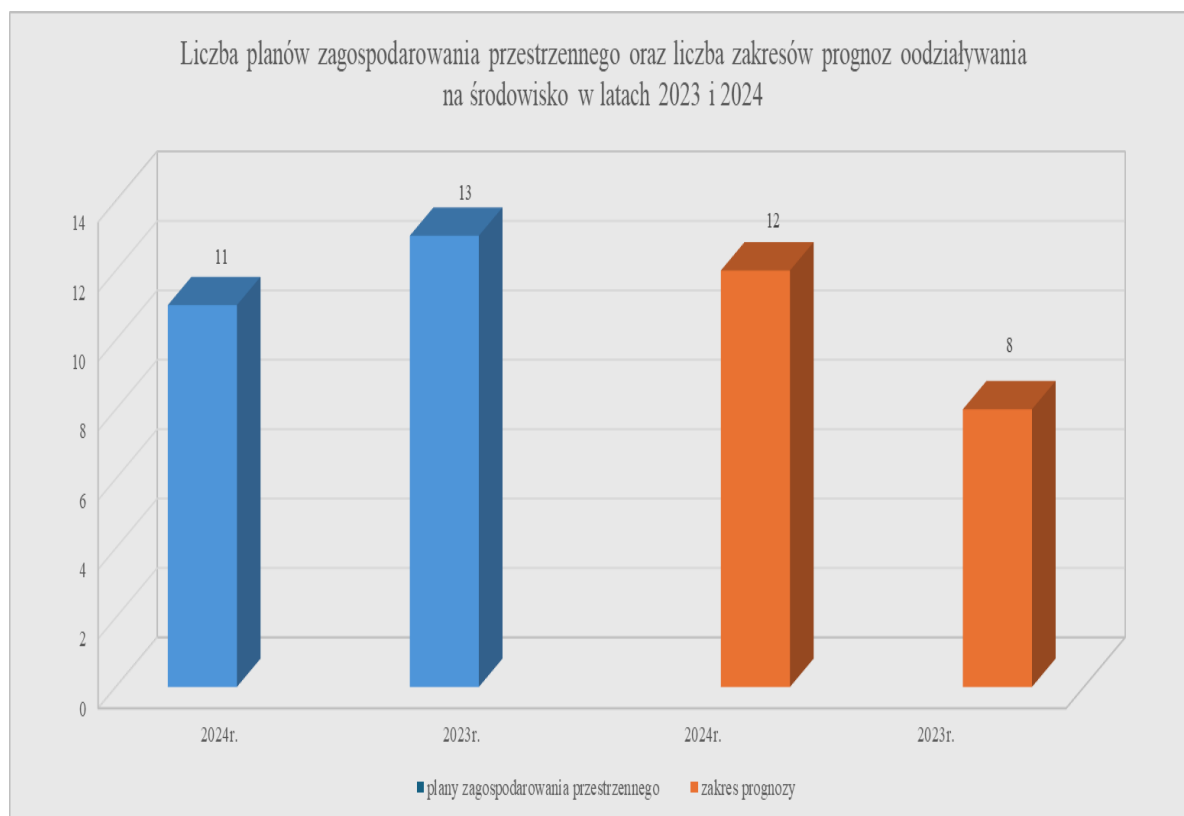
W 2024r. w ramach działalności Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wykonał następujące zadania:

- Uzgodnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgodnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 1130) oraz ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 1112).

W 2024r. wydano:

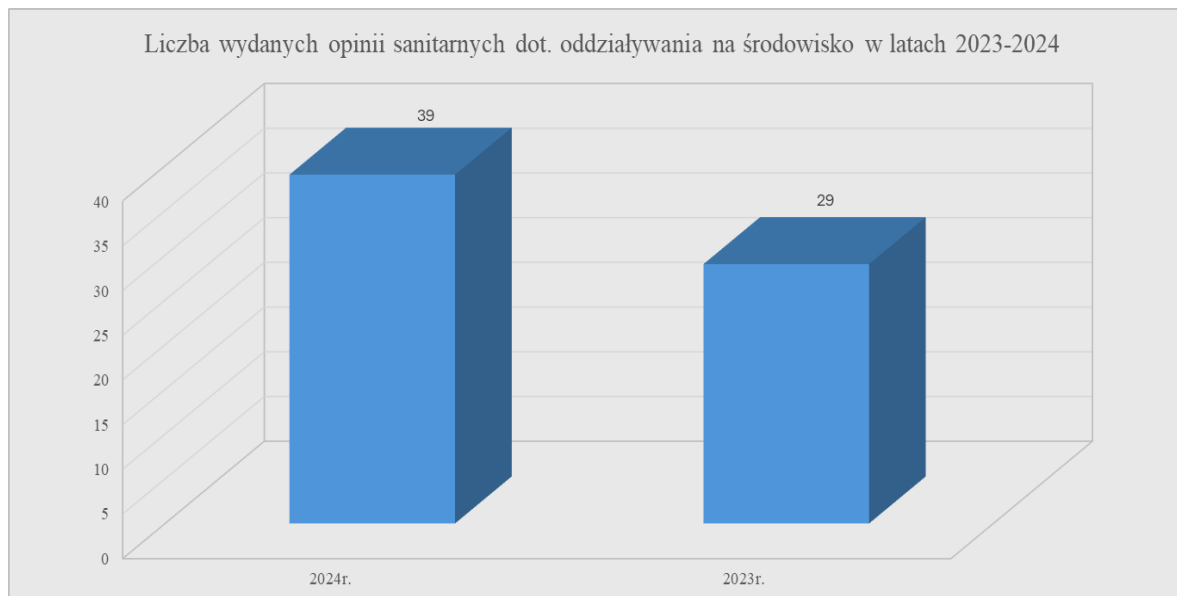
- 11 opinii sanitarnych do planów zagospodarowania przestrzennego (2023r. - 13)
- 12 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (2023r. - 8).

Rys. 20 Liczba planów zagospodarowania przestrzennego oraz liczba zakresów prognoz oddziaływania na środowisko.

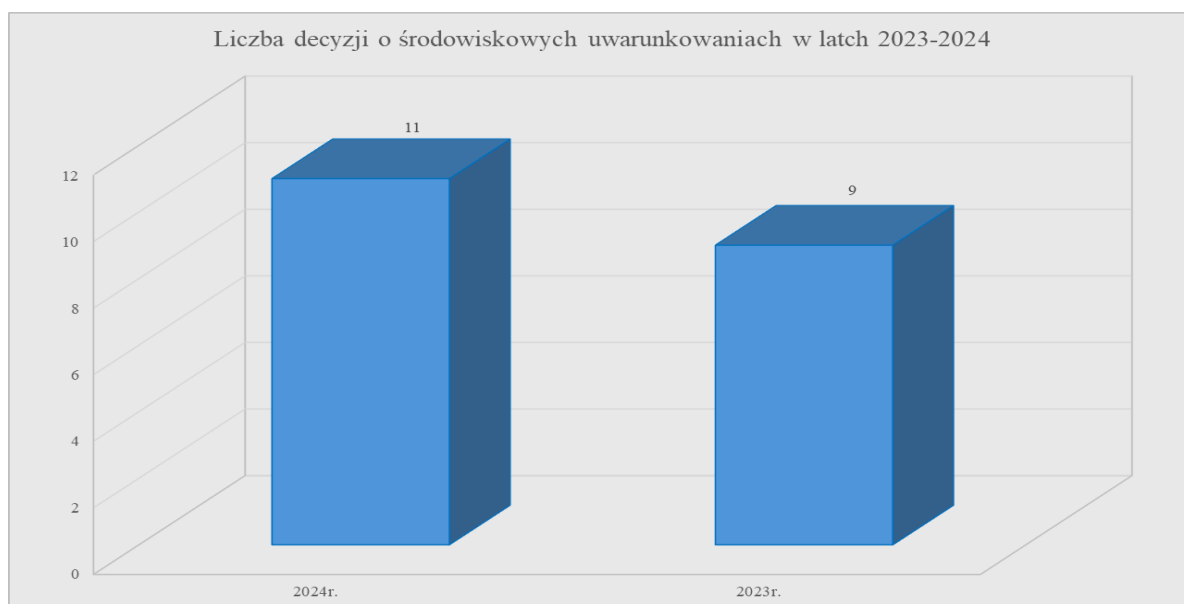
- Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 1112).

Rys. 21 liczba wydanych opinii sanitarnych dot. oddziaływania na środowisko w latach 2023-2024.

- Wydawanie uzgodnień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.
W 2024r. wydano 11 uzgodnień (w 2023r. – 9).

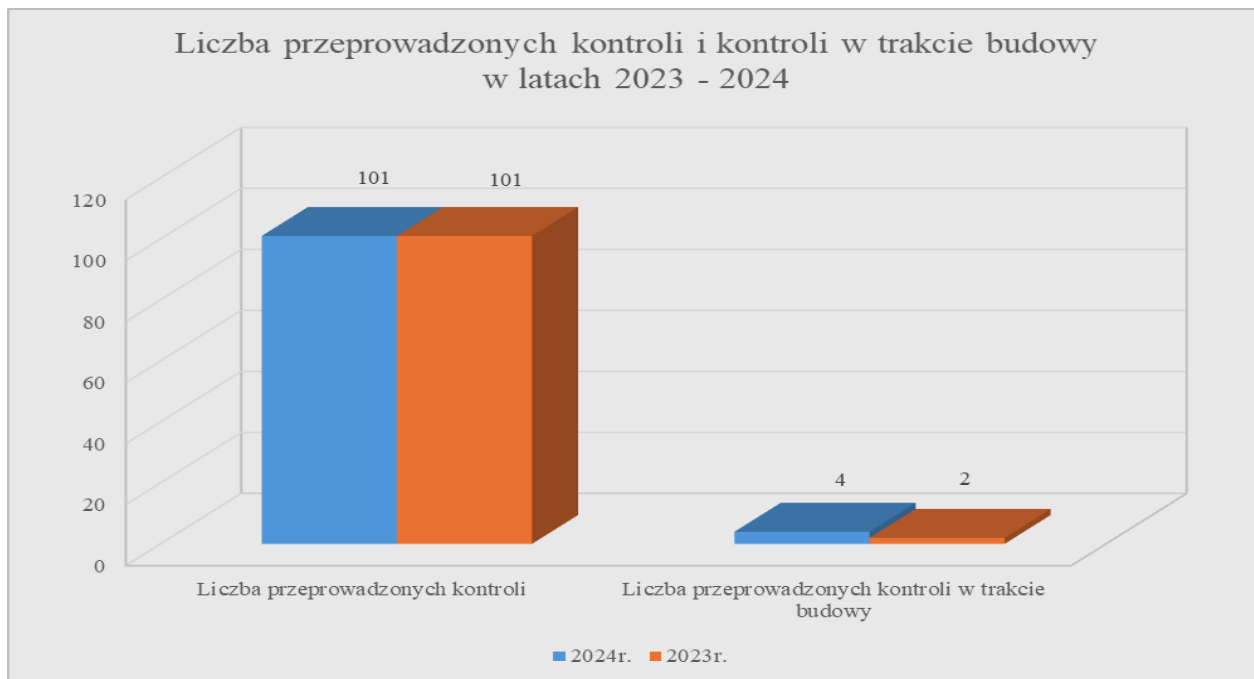
Rys. 22 Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w latach 2022-2023.

- Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dot. budowy, przebudowy, rozbudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, części obiektów budowlanych, koncepcji, projektów obiektów remontowanych i odbudowywanych w ramach likwidacji skutków powodzi, z uwzględnieniem wymagań określonych w ustawie z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2024 poz. 725) w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022r., poz. 1225 ze zm.) oraz przepisach szczególnych, w tym dot. bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, obiektów służby zdrowia.

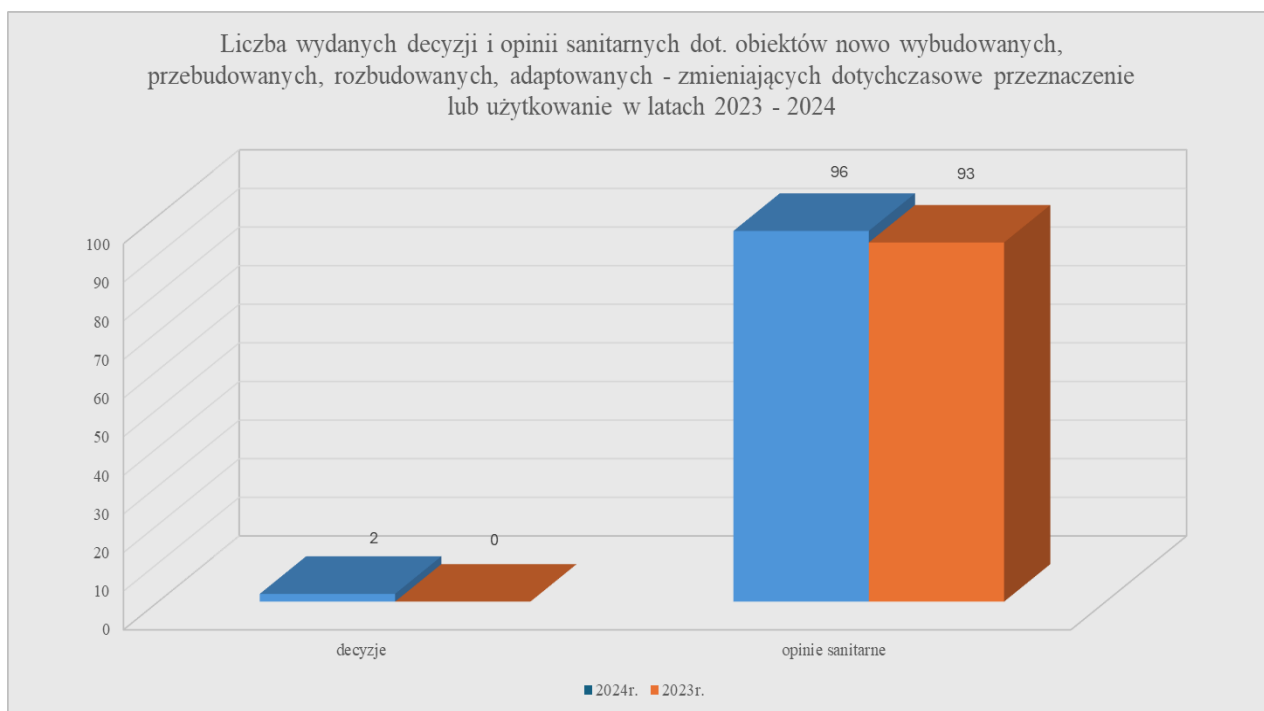
- Przeprowadzono 101 kontroli, w związku z budową, przebudową, zmianą sposobu użytkowania, planowanym usytuowaniem obiektu budowlanego, zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w 2023r. – 101).
- Przeprowadzono 4 kontrole w trakcie budowy (2023r. – 2).

Rys. 23 Liczba przeprowadzonych kontroli i kontroli w trakcie budowy w latach 2022-2023

- Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych (obiektów nowo wybudowanych, przebudowywanych, rozbudowywanych, adaptowanych – zmieniających dotychczasowe przeznaczenie lub użytkowanie).
W 2024r. wydano 2 decyzje oraz 96 opinii sanitarnych (w 2023r. nie wydano żadnej decyzji. Wydano 93 opinie sanitarne).

Rys. 24 Ilość wydanych decyzji oraz opinii sanitarnych w latach 2023-2024.

W 2024r. wydano uzgodnienia dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które po zrealizowaniu zgodnie z zaleceniami zawartymi w uzgodnieniach PPIS w Oświęcimiu przyczynią się do poprawy warunków życia ludzi oraz poprawy stanu środowiska naturalnego. Do uzgadnianych przedsięwzięć należą m.in.:

- Rozbudowa istniejącego punktu zbiórki odpadów, w tym złomu, w Kętach przy ul. Głowackiego, na działkach o nr ewidencyjnych 8616, 8620, 8640/2 o działkę ewidencyjną nr 8641/2” – opinia sanitarna.
- Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Graboszyce ul. Pańska nr 5140423K realizowana w ramach zadania „Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Województwie Małopolskim: VeloSkawa (VSk) – odcinek Ponikiewka – Podolsze” – odcinek 8,9,10,11 – opinia sanitarna.
- Budowa jazu wraz z małą elektrownią wodną, przepławką dla ryb oraz infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Chełmek, gm. Chełmek, pow. oświęcimski oraz w miejscowości Chełm Śląski, gm. Chełm Śląski, pow. bieruńsko-łędzki na działkach o nr ewidencyjnych: 2595/2, 2595/4 Obręb 0001 Chełmek i 1061/431 Obręb 0001.AR_6 Chełm Śląski - opinia sanitarna.
- Rozbudowa istniejącej instalacji do przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych poprzez dodanie dodatkowego urządzenia marki EREMA typ RGA 80TVE, wraz z aktualizacją miejsc magazynowania odpadów, planowanego w istniejącym zakładzie zlokalizowanym na działce nr 2653/221 obręb Dwory I, gmina Miasto Oświęcim - opinia sanitarna.
- Rozbudowa działającej instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych na terenie Spółki Składowisko Odpadów Komunalnych w Oświęcimiu, polegająca na jej doposażeniu w nowe urządzenie tj. rozrywarkę do worków - opinia sanitarna.
- Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 40 MW na działkach nr. 1550/8, 1550/10, 1826/70, 1826/71, 1826/72, 1826/73, 1826/74 i 1826/75 obręb Grojec wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Oświęcim - opinia sanitarna.
- Przedsięwzięcie pn.: "Instalacja przekształcania osadów ściekowych w granulaty nawozowe na terenie oczyszczalni ścieków Jaworzno - Dąb" planowane do realizacji na terenie gminy Chełmek, na działkach o nr ewidencyjnych 24/1, 26/2, 26/3, 26/4, 27/2, 27/3, 30/10, 32/8, 3279/2 obręb Chełmek - opinia sanitarna.
- Przedsięwzięcie pn.: „Podniesienie o 10m rzędnych składowiska odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne przy ul. Granicznej 48 w Brzeszczach”, na działkach o nr ewidencyjnych 2668 oraz 2669 - opinia sanitarna.
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowo- grawitacyjnej w Sołectwie Smolice oraz części sołectwa Palczowice - opinia sanitarna.

W 2024r. PPIS w Oświęcimiu uczestniczył w dopuszczeniu do użytkowania inwestycji, na terenie powiatu oświęcimskiego, które przyczynią się do poprawy stanu sanitarnego mającego bezpośredni wpływ na gospodarkę wodno – ściekową i gospodarkę odpadami, tj.:

- Rozbudowa istniejącego budynku stacji kontroli pojazdów i warsztatu samochodowego wraz z częścią socjalno – biurową o hale myjni i warsztatu w Kętach przy ul. Głowackiego na działkach o nr ewidencyjnych 8652, 8895, 8671/2 realizowanej w ramach zadania: Rozbudowa i przebudowa budynku usługowego, budowa zbiornika wód deszczowych $V=100m^3$ w Kętach przy ul. Głowackiego, na działkach o nr ewidencyjnych 8652, 8895, 8671/2 obręb 0008 Kęty – Tereny Przemysłowe - opinia sanitarna.
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wraz z miejscami utwardzonymi pod instalacje małej architektury, budowa pomostów stalowo-drewnianych obserwacyjno-widokowych, budowa (montaż) pomostów pływających cumowniczych, budowa pomostów wędkarskich, budowa

oświetlenia terenu, rozbiórka istniejących budynków i obiektów, budowa budynku socjalno-rekreacyjnego z częścią magazynową (...), budowa budynku socjalno-gospodarczego wraz z wiatą rekreacyjną, budowa podestu scenicznego, przebudowa budynku gospodarczego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek muzeum. Montaż elementów małej architektury (ławek, koszy na śmieci, stojaków dla rowerów), budowa i rozbudowa infrastruktury w postaci utwardzeń (dróg, parkingów, ciągów pieszych), sieci oraz instalacji wewnętrznych oraz przebudowa zarurowania istniejącego rowu wraz z remontem rowu - w ramach realizacji projektu inwestycyjnego: "Zagospodarowanie dwóch stawów w Chełmku w zakresie budowy miejsca pamięci, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia" w Chełmku przy ul. Stawowej na działkach o nr ewidencyjnych 561/8, , 560, 561/2, 563/3, 836/92, 836/487, 836/580 obręb 0001 Chełmek;

- Budowa warsztatu samochodowego z instalacjami wewnętrznymi i infrastrukturą techniczną oraz zbiornika na nieczystości ciekłe, przy ul. Krakowskiej, 32-652 Bulowice, na działce o nr ewidencyjnym 2741/3 obręb 121304_5.0002 Bulowice;

Poprawiono warunki higieniczno – sanitarne oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników w zakładach usługowych i produkcyjnych. Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowaniu obiektów i wydano opinie sanitarne dot. m.in. inwestycji:

- Budowa budynku handlowo-usługowego z instalacjami: elektryczną, telekomunikacyjną, grzewczą, gazową, wodociągową, wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, kanalizacji sanitarnej i kanalizacji opadowej ze zbiornikiem wód opadowych z murami oporowymi oraz układem komunikacji w Brzeszczach przy ul. Ofiar Oświęcimia, na działkach o nr ewidencyjnych 1118/20, 1118/21 obręb 0001 Brzeszcze - opinia sanitarna.
- Budowa hali produkcyjnej z zabudową, montażem i rozruchem prasy 20 MN i 40MN wraz z budynkiem pełniącym funkcję zaplecza technicznego, budowa budynku trafostacji rozdzielni wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną na terenie zakładu Grupa Kęty S.A., na działkach o nr ewidencyjnych: 3532, 3220, 3203/37, 3203/30, 3203/31, 3203/20, 3528, 3530, 3526, 3521, 3519, 3517 obręb 0009 Kęty Wschód.
- „Inwestycja obejmująca rozbudowę budynku przemysłowego o parterową część magazynową wraz z nadbudową o część usługową, budowę wiaty gospodarczej i zbiornika na nieczystości ciekłe w Kętach przy ul. ul. Kęckie Góry Północne - opinia sanitarna.
- „Budowa wiaty magazynowej zamkniętej w Brzeszczach przy ul. Nosala 31, na działce o nr ewidencyjnym 1193/24 obręb 0001 Brzeszcze- opinia sanitarna.
- Budowa hali magazynowej z częścią socjalną, rozbiórkę słupowej stacji trafo, budowę kontenerowej stacji trafo, rozbiórkę sieci gazowej i sieci elektrycznej kablowej niskiego napięcia, budowę odcinka sieci gazowej i sieci elektrycznej kablowej niskiego napięcia oraz infrastrukturę techniczną w Bulowicach przy ul. Zamkowej, na działce o nr ewidencyjnym 4694 obręb 0002 Bulowice - opinia sanitarna.
- Przebudowa i rozbudowa budynku usługowego wraz z infrastrukturą, wybudowanych 20 miejsc postojowych oraz wybudowanej hali namiotowej, na działkach o nr ew. 3/44, 3/79 i 3/81 położonych w Zatorze przy ul. Staszica 21/1 - opinia sanitarna.
- Budowa hali produkcyjno – magazynowej dobudowanej do istniejącej zabudowy byłego zakładu KARTONEX – Łęki, wybudowanej kanalizacji deszczowej oraz zbiornika wodnego dla celów przeciwpożarowych w Łękach, na działkach nr: 166, 12 przy ul. Słonecznej 341 . - opinia sanitarna.
- Przebudowa i nadbudowa budynku hali produkcyjnej z przeznaczeniem na funkcję usługowo-biurową w Chełmku przy Pl. Kilińskiego 1, na działce o nr ewid.: 836/471 obręb 0001 Chełmek - opinia sanitarna.

- Inwestycja obejmująca budynek usług ślusarskich wraz z zapleczem socjalno – biurowym i niezbędną infrastrukturą w Jawiszowicach przy ul. Trakcyjnej, na działkach o nr ewidencyjnych 1260/2, 1261/1, 1263/6, 1278 obręb 0001 Jawiszowice - opinia sanitarna.
Poprawiono warunki higieniczno – sanitarne i zdrowotne w obiektach nauczania i wychowania dzieci i młodzieży oraz warunki kultury, sportu i rekreacji m.in.:
- Uruchomiono pomieszczenia żłobka zlokalizowanego w Oświęcimiu przy ul. Ceglanej na działkach o nr ewidencyjnych 382/6, 382/12, 388/7, 289/130 obręb 0003 Stare Stawy – opinia sanitarna i decyzja.
- II etapu inwestycji w ramach: zadania pn.: Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa oraz zmiana sposobu użytkowania części pomieszczeń parteru w budynku szkoły podstawowej oraz budowa budynku przedszkola wraz z budową parkingu i zagospodarowaniem terenu w Brzezince przy ul. Szkolnej i Brzozowej, na dz. o nr ewidencyjnych 1207/2, 1208/1, 1208/2 obręb 0003 Brzezinka - opinia sanitarna.
- Budowa Centrum Obsługi Odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz - Birkenau w Oświęcimiu", która obejmuje: rozbiórkę stacji trafo; rozbiórkę budynku dyspozytorski; rozbiórkę parkingu na terenie PMA-B w rejonie budynku krematorium z nowym zagospodarowaniem terenu; rozbudowę, przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku administracyjno-socjalno-warsztatowego byłej bazy P.K.SiS. S.A. na budynek główny Centrum Obsługi Odwiedzających; budowę budynku hotelu - kafeterii; budowę budynku toalet z przechowalnią bagażu; budowę budynku centrum ochrony; budowę stacji elektroenergetycznej; budowę dwóch przejść podziemnych przez ul. Więźniów Oświęcimia wraz z budową murów oporowych; przebudowę i rozbudowę istniejących parkingów i miejsc postojowych dawnej bazy P.K.SiS. S.A. wraz z budową przystanków autobusowych; budowę lądowiska dla helikopterów; budowę, przebudowę i remont ogrodzeń i bram; budowę ekranów akustycznych; rozbudowę, przebudowę i remont parkingów usytuowanych usytuowanych na terenie PMA-B – opinia sanitarna.
- Pomieszczenia lokalu gastronomicznego – kawiarni z bawialnią dla dzieci w Kętach przy ul. Rynek 1 – opinia sanitarna.
- Pomieszczenia Fundacji Living Stones znajdujących się w części parteru budynku mieszkalnego jednorodzinne w Brzezince przy ul. Piwnicznej, na działce nr 1892 - opinia sanitarna.
- Budowa obiektu lekkoatletycznego i boiska do piłki nożnej przy Powiatowym Zespole Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych w Oświęcimiu przy ul. Generała Józefa Bema, na działkach nr: 1081/44, 1081/45, 1081/69 oraz 368/20 i 368/31 - opinia sanitarna.
- Pozytywnie (warunkowo) zaopiniowano pomieszczenia Niepublicznej Szkoły Montessori w Oświęcimiu, przy ul. Kilińskiego 15, 32-600 Oświęcim-opinia sanitarna.
- Budowa budynku usługowego (nr 1) na krótkotrwały wynajem - II etap inwestycji w ramach zadania "Budowa budynku mieszkalnego jednorodzinne oraz dwóch budynków usługowych na krótkotrwały wynajem wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną" w Przeciszowie przy ul. Krakowskiej, na działce o nr ewid. 2164/1 obręb 0003 Przeciszów - opinia sanitarna.
- Stacjonarny Obiekt Pływający (SOP) z przeznaczeniem na restaurację w Zatorze przy ul. Oświęcimskiej 35, na stawie działki o nr ewidencyjnym 5/22 – opinia sanitarna.
- Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń mieszkalnych na potrzeby szkoły i przedszkola wraz z przebudową infrastruktury wewnętrznej w Szkole Podstawowej im. Kostka Jagiełły w Zasolu w ramach zadania, pn.: „Modernizacja pomieszczeń

terapeutycznych” – I etap inwestycji obejmujący część prawą (północno – wschodnią budynku), przy ul. Kostka Jagiełły 8, na działkach o nr ewid. 1920/18, 1920/19 – opinia sanitarna.

- Budowa toru rowerowego typu pumptrack i skateparku wraz z oświetleniem oraz zagospodarowaniem terenu rekreacyjnego w w Gorzowie w rejonie ul. Gorzowskiej i Sportowej w ramach zadania "Program Odnowy Wsi Polskiej" - etap I, na działkach o nr ewidencyjnych 789/52, 789/68, 789/69, 789/82 obręb 0002 Gorzów - etap inwestycji obejmujący tor rowerowy i oświetlenie oraz z zagospodarowaniem terenu i budowa fragmentu chodnika - opinia sanitarna.

Uruchomiono i przekazano do użytkowania obiekty podmiotów leczniczych, m.in.:

- Pozytywnie zaopiniowano pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych: lokal gabinetu rehabilitacji w Oświęcimiu przy ul. Chopina 11/1 – opinia sanitarna.
- Pozytywnie zaopiniowano pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w Szkole Podstawowej w Malcu przy ul. Świętojańskiej 1 - opinia sanitarna.
- Pozytywnie zaopiniowano pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych: lokal gabinetu hirudoterapii w Brzeszczach przy ul. Mickiewicza 10.
- Gabinet logopedyczny, sala integracji sensorycznej oraz gabinet podologiczny - lokalizacja 32-640 Palczowice, ul. Św. Jakuba 79, na dz. o nr ewidencyjnym 249/6 obręb 0005 Palczowice - opinia sanitarna.
- Pozytywnie zaopiniowano pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych: lokal gabinetu otolaryngologicznego w Oświęcimiu przy ul. Jana Brzechwy 22 - opinia sanitarna.
- Inwestycja obejmująca: przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku usługowo -biurowego na przychodnię lekarską z wewnętrznymi instalacjami wodociągową, kanalizacyjną, gazową, ogrzewczą, elektryczną i wentylacji mechanicznej - lokalizacja 32-640 Zator, ul. Kongresowa 6a, na działce o nr ewidencyjnym 263/1 obr. 0004 Zator - opinia sanitarna.
- Pozytywnie zaopiniowano pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych: lokal sklepu zielarsko – medycznego w Kętach przy ul. Rynek 24 - opinia sanitarna.
- Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącego budynku usługowego (budynek usług medycznych) wraz z instalacjami oraz rozbiórkę istniejącego budynku garażowego w Zatorze przy ul. Wadowickiej, na działkach o nr ewidencyjnych 5/1, 5/3, 5/4 obr. 0007 Zator – miasto – opinia sanitarna.
- Uruchomienie lokalu apteki ogólnodostępnej usytuowanej w Oświęcimiu przy ul. Zagrodowej 27a, na działce o nr ewidencyjnym 289/197 - opinia sanitarna.
- Rozbudowa i przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania domu jednorodzinnego na gabinety stomatologiczne w Oświęcimiu przy ul. Szpitalnej 3, na działkach o nr ewidencyjnych 934/4, 2776 obr. 0001 Oświęcim – opinia sanitarna.
- Budowa budynku handlowego (sklep zaopatrzenia medycznego w zakresie sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i artykułów pielęgnacyjnych) w Oświęcimiu przy ul. Wysokie Brzegi, na działkach o nr ewidencyjnych 2007/24, 2007/15 obręb 0001 Oświęcim – opinia sanitarna.

Uczestniczo w dopuszczeniu do użytkowania inwestycji mających wpływ na poprawę sytuacji mieszkaniowej oraz noclegowej bazy turystycznej tj.:

- I etap inwestycji obejmujący budowę 3 budynków niepołączonych trwale z gruntem o charakterze pensjonatowym z usługą turystyczną w ramach inwestycji pn.: "Budowa 4 budynków niepołączonych trwale z gruntem o charakterze pensjonatowym z usługą turystyczną oraz instalacjami wewnętrznymi, utwardzeniem terenu, miejscami postojowymi,

zbiornikami na wodę opadową oraz infrastrukturą towarzyszącą, przy ul. Andrychowskiej w Piotrowicach, na działce o nr ewidencyjnym 1638/14 obręb 0002 Piotrowice” – opinia sanitarna.

- Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z instalacjami wewnętrznymi, oświetleniem zewnętrznym, parkingu i drogi wewnętrznej w Oświęcimiu, na działkach o nr ewidencyjnych 1441/8, 1405/1, 1405/2 obręb 0004 Brzezinka – opinia sanitarna.
- Budowa budynku wielorodzinnego z garażem podziemnym wraz z wewnętrznymi instalacjami: wod-kan, c.o., gazową, hydrantową, elektryczną, wentylacji mechanicznej, kanalizacji deszczowej ze zbiornikiem na wody opadowe oraz budowę murów oporowych w Oświęcimiu przy ul. Sikorskiego, na działkach o nr ewidencyjnych 4468, 1393/138 obręb 0001 Oświęcim – opinia sanitarna.

15. Ocena stanu sanitarnego w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia za rok 2024.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych na rzecz zdrowia publicznego. Realizacja zadań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych odbywa się poprzez wdrożenie i koordynowanie programów edukacyjnych, działalność na rzecz profilaktyki chorób i promocji zdrowego stylu życia poprzez akcje i kampanie społeczno-informacyjne, organizacje narad, szkoleń i konferencji. Podejmowane działania dotyczyły poniższych obszarów tematycznych.

15.1 Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych

W 2024 roku kontynuowano programy o tematyce antytytoniowej adresowane do uczniów szkół podstawowych tj.: „Nie pal przy mnie, proszę” (uczniowie klas 1-3), „Bieg po zdrowie” (uczniowie klas 4), „Znajdź właściwe rozwiązanie” (uczniowie klas 5-8). Ogółem w ww. programach uczestniczyło 4710 uczniów. 25 placówek przedszkolnych zrealizowało program edukacji antytytoniowej adresowany do dzieci 5-6 letnich pn. „Czyste Powietrze Wokół Nas”. W sumie w programie uczestniczyło 4207 dzieci.

Głównym celem programów antytytoniowych skierowanych do młodszych grup odbiorców jest ochrona dzieci przed narażeniem na bierne wdychanie dymu tytoniowego. Niezbędne do osiągnięcia go jest więc objęcie działaniami programowymi również rodziców czy opiekunów dzieci. W roku 2024 w placówkach przedszkolnych i szkolnych powiatu oświęcimskiego, w różnych formach działań edukacyjnych uczestniczyło 2923 rodziców. W przypadku starszych uczniów głównym celem programów antytytoniowych jest profilaktyka palenia tytoniu, przekazanie rzetelnych informacji na temat nowych produktów, takich jak tytoń do podgrzewania czy papierosy elektroniczne oraz wzmocnienie postaw asertywnych niezbędnych do radzenia sobie z presją rówieśniczą.

Ponadto w większości placówek szkolnych Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia zainicjowała tematykę antynikotynową w ramach: „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

15.2 Monitoring przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Według dostępnych danych około 26 % Polaków deklaruje, że codziennie pali papierosy. Statystyki te dotyczą osób powyżej 15 roku życia. Obecnie ogromnym wyzwaniem w placówkach szkolnych jest edukacja dzieci i młodzieży w zakresie szkodliwego wpływu na zdrowie e-papierosów. Blisko połowa uczniów (47,6%) deklaruje, codzienne używanie e-papierosów. E-papieros jest głównym produktem inicjującym kontakt z nikotyną wśród nieletnich (wskazało go 4 na 10 uczniów). Dla większości z nich była to inicjacja związana ze smakowym, jednorazowym e-papierosem. Dlatego z perspektywy zdrowia publicznego każdy

sposób ograniczania palenia tytoniu oraz zmniejszenia ekspozycji społeczeństwa na dym tytoniowy jest korzystny i bardzo potrzebny. Istnieje również narzędzie prawne - Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, która wprowadziła całkowity zakaz palenia w miejscach publicznych oraz nadała samorządom uprawnienia do tworzenia stref wolnych od dymu tytoniowego.

Ocena przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów powiązanych należy do uprawnień pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na podstawie danych otrzymywanych od kierowników poszczególnych komórek Oddziału Nadzoru Sanitarnego, Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia opracowuje comiesięczne raporty dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Podsumowując, w roku 2024 skontrolowano pod tym kątem 2017 obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu oświęcimskiego i w wyniku tych kontroli można stwierdzić, że przepisy w tym zakresie były przestrzegane.

15.3 Profilaktyka stosowania substancji psychoaktywnych

W roku szkolnym 2023/2024 w powiecie oświęcimskim została zrealizowana XI edycja programu edukacyjnego pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Zasadniczym celem programu jest dostarczenie uczniom szkół ponadpodstawowych wiedzy i umiejętności zmniejszających ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz w przyszłości ich potomstwa spowodowanej używaniem substancji psychoaktywnych. Do realizacji programu przystąpiło 10 szkół ponadpodstawowych, a działaniami programowymi objęto ogółem 1437 uczniów.

Organizacja konferencji stacjonarnej o zasięgu powiatowym pt. „Różowa profilaktyka – wiem, badam się, wygrywam!” w ramach zainicjowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Krakowie kampanii informacyjnej: „Ja już, a Ty?”. Adresatami wydarzenia byli dyrektorzy, pedagodzy oraz koordynatorzy programów profilaktycznych oraz uczniowie z placówek szkolnych powiatu oświęcimskiego. Celem konferencji było upowszechnianie wiedzy na temat raka piersi, promowanie zdrowego stylu życia i motywowanie kobiet do samobadania piersi.

15.4 Profilaktyka nowotworów

Program profilaktyki raka szyjki macicy: „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” zrealizowano w 10 szkołach ponadpodstawowych. Liczba uczestników programu - 2356 uczniów. Celem głównym programu jest zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) w jego powstawaniu, a także motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym - cytologii. W minionym roku szkolnym z inicjatywy organizatorów oraz powiatowych koordynatorów programu działania programowe w szkołach rozszerzono o tematykę raka piersi i raka jąder oraz metody samobadania.

Program edukacyjny „Znamię? Znam je!” skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, jego głównym celem jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Obecnie, pomimo wielu akcji profilaktycznych, czerniak stanowi nadal problem społeczny i jest główną przyczyną zgonów z powodu nowotworów złośliwych skóry. W Polsce rocznie odnotowuje się około 3 tys. nowych przypadków zachorowań na czerniaka. Program realizowany jest przez Fundację „Gwiazda Nadziei” w partnerstwie z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie pod honorowym patronatem Głównego Inspektora Sanitarnego oraz merytorycznym patronatem Akademii Czerniaka. Program w powiecie oświęcimskim w roku szkolnym 2023/2024 zrealizowało 10 szkół ponadpodstawowych oraz dodatkowo 3 szkoły podstawowe. Liczba adresatów działań edukacyjnych ogółem 3082 uczniów.

Ponadto od 1 września 2024r. został wdrożony do szkół podstawowych w powiecie oświęcimskim Program Szczepień przeciw HPV będący częścią Narodowej Strategii Onkologicznej (NSO) na lata 2020 – 2030. Liczba szkół podstawowych uczestniczących w programie – 25. W ramach programu odbyły się spotkania edukacyjne, narady, szkolenia a także zajęcia edukacyjne wśród uczniów wg zaproponowanych scenariuszy zajęć. Liczba uczniów objętych działaniami edukacyjnymi – 5061 oraz 4207 rodziców.

15.5 Profilaktyka chorób zakaźnych

P Program edukacyjny „Podstępne WZW”. Głównym celem programu jest upowszechnianie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C wśród uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie. Pobudza do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych i kształtuje postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. W V edycji programu realizowanej w roku szkolnym 2023/2024 wzięło udział 2355 uczniów z 10 szkół ponadpodstawowych naszego powiatu.

Profilaktyka HIV/AIDS - działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS realizowane były w oparciu o harmonogram realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowany na lata 2022 – 2026. Działania adresowano do uczniów uczęszczających do starszych klas szkół podstawowych, uczniów szkół ponadpodstawowych, personelu medycznego i ogółu społeczeństwa. Temat profilaktyki zakażeń HIV poruszano przede wszystkim w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS, który przypada 1 grudnia. Placówki szkolne i ośrodki zdrowia powiatu oświęcimskiego wyposażone zostały w materiały edukacyjne Krajowego Centrum ds. AIDS do wykorzystania w celu rozdawnictwa, ekspozycji i przeprowadzenia akcji edukacyjnych. Liczba odbiorców działań: 3079 osób.

15.6. Promocja zdrowego stylu życia

W 23 placówkach przedszkolnych zakończono V edycję ogólnopolskiego programu: „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” opracowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem nadrzędnym programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów dzieci, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych. W programie uczestniczyło ogółem 880 dzieci 5-6 letnich oraz 501 rodziców.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Oświęcimiu od kilkunastu lat koordynuje wdrażanie i realizację ogólnopolskiego programu pn. „Trzymaj formę!”, skierowanego do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Jest to inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: promującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. W roku szkolnym 2023/2024 w realizację 17 edycji programu włączyły się 32 szkoły podstawowe z terenu powiatu oświęcimskiego, a działaniami objęto ogółem 5439 uczniów i rodziców.

W roku 2024 zainicjowano dwie kampanie społeczne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (European Food Safety Authority – EFSA), która jest kluczowym organem Unii Europejskiej do działań związanych z oceną ryzyka.

Kampania społeczna #PlantHealth4Life miała na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na szczególny związek między zdrowiem roślin a naszym codziennym życiem, a głównym celem było zwiększenie wiedzy mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Druga kampania #Safe2Eat miała na celu zwiększenie świadomości na temat bezpieczeństwa żywności. Kampania miała pomóc jak

podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować, spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób każdego dnia.

Nasz udział w realizacji obu kampanii polegał przede wszystkim na promowaniu ich idei w mediach społecznościowych przy użyciu dostępnych na stronie internetowej narzędzi komunikacyjnych i przekazaniu informacji do placówek nauczania i wychowania. Ponadto wykonano ekspozycję materiałów kampanijnych w wersji drukowanej w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Oświęcimiu oraz rozdysponowano pakiety ulotek i plakatów m.in. ramach powiatowej interwencji nieprogramowej – Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży w czasie wakacji oraz ferii zimowych.